

2004 birželio 30
Nr. 12

Lietuvos
 Katalikų
 Bažnyčios
 informacijos
 centro
 leidinys

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Šiame numeryje:

Bažnyčia Lietuvoje

Kristaus Kūno ir Kraujo iškilmės	2
Gedulo ir vilties diena	3
Išventintas Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas	5
Vilkaviškio vyskupo viešnagė Švedijoje	6
Sutvirtinimo sakramentas Alytaus pataisos namuose, Seinuose ir Punske	8
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas	8
Kun. Vaclovas Aliulis MIC šventė kunigystės 60-ies metų jubiliejų	9
Neformalaus kunigų ugdymo iniciatyva Marijampolėje	10
Paminėta Seserų Švč. Jėzaus Širdies tarnaičių kongregacijos įkūrimo 130 metų sukaktis	10
Knygų apie palaimintą Jurgį Matulaitį pristatymas Šiauliuose	11

Homilijos

DŽIUGESYS DĖL MISIJŲ 14 eilinis sekmadienis (C)	12
IŠSTATYMAS ŠIRDYJE 15 eilinis sekmadienis (C)	13
SVETINGAS PRIĖMIMAS 16 eilinis sekmadienis (C)	14

Straipsniai

Kardinolas Josephas Ratzingeris EUCCHARISTIJA, BENDRYSTĖ IR SOLIDARUMAS	16
--	----

Bažnyčia pasaulyje

Popiežius paskelbė Eucharistijos metus	22
Šventasis Sostas apie Europos Konstituciją	22
Popiežius atsiprašo dėl inkvizicijos klaidų	24

Papilio 5
 44275 Kaunas
 Lietuva
 Telefonai
 323853
 322776
 Telefaksas
 323853
 el. paštas lkbic@lcn.lt
<http://www.lcn.lt/bzinios>

Kristaus Kūno ir Kraujo iškilmės

Vilnius

Birželio 13 d. Vilniuje, pagerbdami Kristaus Kūno ir Kraujo slėpinį, sostinės parapijų tikintieji dalyvavo tradicinėje procesijoje iš Vilniaus arkikatedros į Aušros Vartus. Iškilmės prasidėjo 12. 30 val. Vilniaus arkikatedroje šv. Mišiomis, kurių koncelebracijai vadovavo kardinolas A. J. Bačkis. Šv. Mišias koncelebravo vysk. J. Tunaitis, Vilniaus miesto parapijų klebonai. Po Mišių su Švenčiausiuoju Sakramentu eita į Aušros Vartus. Devintinių procesija Vilniuje tradiciškai eina Pilies gatve, kur itin gausu barų, kaviinių ir parduotuvių. Procesijoje dalyvavo Vilniaus vienuolijų ir parapijų bendruomenės, maldos grupės, chorai. Šventos kelionės metu buvo giedama ir sustojama pasiklausyti Dievo žodžio apie Eucharistiją. Pirmoji ištrauka iš Evangelijos perskaityta Katedros aikštėje; perėjus Pilies gatvę, stabtelta prie Petnickajos cerkvės, vėliau – prie Šv. Kazimiero bažnyčios. Pasiekus Aušros Vartus Švenčiausiasis Sakramentas buvo išstatytas iškilmingam pagarbinimui. Iškilmių išvakarėse jaunimas dalyvavo Švenčiausiojo Sakramento adoracijoje Dievo Gailestingumo šventovėje.

Kaunas

Kaune ir šiais metais buvo tęsiama Lietuvos II Eucharistinio kongreso metu atgaivinta tradicija – švenčiant Kristaus Kūno ir Kraujo iškilme su rengta eucharistinė procesija miesto gatvėmis. Birželio 13 d. rytą iškilmės prasidėjo lauke prie Šv. Arkangelo Mykolo (Įgulos) bažnyčios, kur liturgijai vadovavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius bei dvi dešimtys kunigų. Čia pat – ant Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčios laiptų – šio rektorato tikinčiųjų buvo parengtas ir pirmasis altorėlis Viešpačiui Švč. Sakramente pagarbinti. Ištrauką iš Evangelijos pagal Matą giedodamas skelbė bei trumpą homiliją pasakė kun. Artūras Kazlauskas.

Po to procesija Laisvės alėja pajudėjo Kauno arkikatedros link. Procesijai su Švč. Sakramentu, nešini vėliavomis, išsirikiavo keli tūkstančiai tikinčiųjų iš Kauno miesto parapijų, taip pat vienuolijų bei įvairių katalikiškųjų organizacijų atstovai. Giedojimui vadovavo Kauno arkikatedros bazilikos choras (vad. V. Vaitkevičienė), prie jų prisijungė ir Įgulos bažnyčios jaunimo choro bei Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų (Vytauto) bažnyčios sumos choristai. Procesijos metu grojo Karinių oro pajėgų pučiamųjų orkestras (vad. V. Kukulskis).

Antrojo sustojimo vieta buvo parengta ties Laisvės alėjos ir Vilniaus gatvės sankirta. Altorėlį čia puošė Šv. Gertrūdos rektorato tikintieji, o Evangelijos pagal Morkų ištrauką pagiedojo bei trumpą pamokslą pasakė kun. Jonas Babonas. Vilniaus gatvėje ties Švč. Sakramento bažnyčia trečiojo sustojimo altorėlį buvo parengę Šv. Pranciškaus Ksavero (jėzuitų) bažnyčios tikintieji, čia ištrauką iš Evangelijos pagal Luką giedodamas skelbė bei homiliją pasakė Kauno I dekanato dekanas kun. Vytautas Grigaravičius. Paskutinis sustojimas Vytauto bažnyčios tikinčiųjų buvo parengtas Vilniaus gatvėje prie arkivyskupijos Jaunimo centro, kur Evangeliją pagal Joną skelbė mons. Vytautas S. Vaičiūnas OFS, o homiliją sakė vysk. Jonas Ivanauskas.

Procesiją užbaigė iškilminga Eucharistijos liturgija arkikatedroje. Per pamokslą arkiv. S. Tamkevičius kalbėjo apie Eucharistiją kaip didžiausią Dievo meilės slėpinį. Priminę neseniai įvykdytą baisią šventvagystę, kai buvo išniekintas Švč. Sakramentas, ganytojas kvietė tikinčiuosius per Kristaus Kūno ir Kraujo šventę atsiprašyti Jėzų už dėmesio stoką Eucharistijai ir už piktadarybes, kurias padaro žmonės, sąmoningai ar nesąmoningai

Paskyrimai

Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. **Renaldas Janušauskas** atleistas iš Ūdrijos parapijos klebono bei Alytaus šv. Angelų Sargų parapijos vikaro pareigų ir laikinai išleistas į Elko vyskupiją Lenkijoje dirbti lietuvių sielovadoje.

Kun. **Juozas Marčiulionis** atleistas iš Kalvarijos parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Ūdrijos parapijos klebonu bei Alytaus šv. Angelų Sargų parapijos vikaru, reziduojančiu pastarojoje parapijoje.

Kan. emer. **Jonas Baranauskas** atleistas iš Vištyčio parapijos klebono pareigų ir paskirtas Vilkaviškio Švč. M. Marijos Apsilankymo katedros altaristu.

Kun. **Linas Dūkšta** atleistas iš Alytaus šv. Angelų Sargų parapijos rezidento pareigų ir paskirtas Vištyčio parapijos klebonu, jam taip pat pavesta talkinti pastoracijoje Kybartų parapijos klebonui.

-Vk-

Kaišiadorių vyskupijoje

Diak. **Ažuolas Miliauskas**, š. m. gegužės mėnesį baigęs studijas Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje, paskirtas pastoracinei praktikai ir diakono tarnystei į Elektrėnų Švč. M. Marijos Kankinių Karalienės parapiją.

-Kš-

Titulų suteikimas

Popiežius Jonas Paulius II suteikė Jo Šventenybės kapelionų (monsinjorų) titulų trims Kaišiadorių vyskupijos kunigams: Širvintų dekanato dekanui **Juozui Dabravolskui**, Stakliškių dekanato dekanui **Jonui Dalinevičiui** ir Pivašiūnų parapijos klebonui **Vincui Baubliui**.

-Kš-

Pranešimas

Dėl informacijos apie Edviną Lauryną Jankauską, paskelbtos masinėse informacijos priemonėse

Birželio 18 d. paskelbtas Telšių vyskupo V. Borisevičiaus kunigų seminarijos rektorius kun. Antano Lapės ir Telšių vyskupijos licėjaus direktoriaus

kun. Sigito Žilio pasirašytas pranešimas, kuriame informuojama, jog masinėse informacijos priemonėse paskelbta informacija, kad Edvinas Laurynas Jankauskas yra Telšių kunigų seminarijos auklėtinis, yra klaidinga.

Edvinas Laurynas Jankauskas buvo Telšių vyskupijos licėjaus auklėtinis. Šių metų balandžio 5 d. jis pašalintas iš Telšių vyskupijos licėjaus bendruomenės neįžvelgus jo pašaukimo į kunigystę. Nuo tada jis nebegyveno Telšių vyskupijos licėjaus bendrabutyje ir privačiai nuomojosi butą Telšiuose. Iš humaniškų paskatų jam buvo leista baigti dvyliką klasę ir laikyti abiturus egzaminus Telšių vyskupijos licėjuje.

Telšių vyskupijos kurija

Susitikimas Vilniaus jaunimo centre

Birželio 10 d. Vilniaus arkivyskupijos Jaunimo centre buvo surengtas susitikimas su kun. Urlichu Henssu, Kelno jaunimo centro vadovu, Pasaulio jaunimo dienų organizacinio komiteto nariu iš Vokietijos, Kelno arkivyskupijos. Svečias supažindino su Pasaulio jaunimo dienų, kurios vyks 2005 rugpjūčio 16–21 d. Kelne, programa, papasakojo, kaip joms rengiamasi.

Jaunimo susitikimui Kelne pradėta ruoštis jau nuo praeitų metų lapkričio mėnesio. Iš viso laukiama atvykstant iki milijono jaunų žmonių iš viso pasaulio. Susitikimui pasirengti susibūrusios nedidelės komandos, turinčios savo dvasios vadą (kunigą, diakoną ar sielovados vadovą). Taip į pasirengimą siekiama įtraukti paraprijos žmones. Šios komandos nariai kas mėnesį susitinka gilinti tikėjimo tiesų, iš organizacinio centro gauna pasiūlymų, kokiomis temomis galėtų kalbėtis. Taip atgaivinamas jaunimo bei kunigų bendravimas – organizuojami įvairūs renginiai, kelionės, yra daugiau progų pasikalbėti asmeniškai. Svečias atkreipė dėmesį, kad tose šalyse, kur vyko susitikimai, atsirado naujų impulsų jaunimo sielovadai. Todėl vienas iš pasirengimo tikslų – jau dabar numatyti, kaip visą gerąją sukauptą patirtį bus galima panaudoti ir ateityje.

Vokiečių jaunimo grupės dalyvauja Pasaulio jaunimo dienose nuo pat pirmųjų susitikimų, tačiau ypač įspūdingos Jaunimo dienos buvo Prancūzijoje, išjudinusios ir pagyvinusios

išniekindami Švenčiausiąjį Sakramentą: „Mus labiausiai sukrečia matomi altoriaus Sakramento išniekinimai, tačiau šventvagystė įvykdoma ir tada, kai žmonės, turėdami sunkią nuodėmę, priima Švenčiausiąjį Sakramentą, tarsi jų meilės santykis su Dievu nebūtų nutrauktas“, – sakė ganytojas. Arkiv. S. Tamkevčius pabrėžė, kad šlovinimo giesmė turi nuolat aidėti kiekvieno tikinčiojo širdyje: „Mes tarp savęs turime dvasinės gyvybės Šaltinį, tik reikia kuo dažniau pas jį ateiti. Juk Kristus mums sako: 'Aš esu gyvenimo duona! Kas ateina pas mane, niekuomet nebealks, ir kas tiki mane, niekuomet nebetroks' (Jn 6, 34)“. Šv. Mišių pabaigoje buvo iškilmingai palaiminti vaikai.

Šiauliuose

Birželio 13 d. Kristaus Kūno ir Kraujo šventė Šiauliuose prasidėjo 10.30 val. šv. Mišiomis Šv. Jurgio bažnyčioje. Per pamokslą klebonas Egidijus Vencus kalbėjo apie kilnų Kristaus nusizeminimą ir savęs dalijimą Duonos pavidalu. Po šv. Mišių iškilmingoje procesijoje Švenčiausiasis Sakramentas buvo nešamas į Šventųjų apaštalų Petro ir Pauliaus katedrą. Maldinga procesija mieste centre sustojo du kartus. Po iškilmingo Evangelijos giedojimo buvo aiškinaama iškilmių esmė – nepabaigiama Dievo meilė žmonėms bei procesijos prasmė – kvietimas į katalikų šeimą tų, kurie dar nepriklauso Bažnyčiai. Šiaulių ganytojas kalbėjo apie išduodančius meilės ranką ištiesusį Kristų savo aplaidumu, vergavimu nuodėmėms bei silpnybėms.

Sumos šv. Mišias katedroje aukėjo ir pamokslą pasakė Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. „Eucharistija yra dieviškoji saulė, kuri šviečia žmonijai kelią į amžinojo Tėvo namus“, – sakė vyskupas. Jis kalbėjo apie Kristų kaip apie „gyvenimo Davėją“, kuris malšina visų mūsų alkį, pamaitindamas dangiškąja duona. Šiame pasaulyje, Lietuvoje tiek daug nelaimių, tiek daug kaltinamųjų suole būtent todėl, kad žmonės nepažįsta gyvenimo Davėjo, kad vaikai nėra su juo supažindinami. „Reikia, kad kiekvienas pažintų ir pamiltų eucharistinį Kristų“, – teigė ganytojas.

Vakare Šiaulių vyskupas aukėjo dar vienerias Mišias. Jų metu giedojo vaikų vokalinė grupė „Ro-ko-ko“, vadovaujama Rasos Kauneckaitės. Ganytojo pamokslas buvo skirtas vaikams bei jų tėvams. Vyskupas kvietė susimąstyti apie religinį vaikų auklėjimą šeimoje. „Ne jūs išauklėsite vaikus, bet Dievas per jūsų gerumą, rūpestį, kantrybę... Pasirūpinkite, kad Dievas juos palaimintų kiekvieną sekmadienį“, – ragino ganytojas. Šv. Mišių pabaigoje buvo šventinami žolynai bei laiminami vaikai. Po šv. Mišių vyskupas bei kiti kunigai atskirai laiminavo kiekvieną vaiką.

–sm, dch, irat

Gedulo ir vilties diena

Vilnius

Birželio 14 d. vakare, minint Gedulo ir vilties dieną, už žuvusiuosius, ištremtuosius, patyrusius netektis, persekiojimą ir genocidą Vilniaus arkikatedroje buvo aukojamos šv. Mišios, kurioms vadovavo kardinolas A. J. Bačkis, koncelebravo vysk. J. Tunaitis. Pamokslo metu kardinolas kalbėjo apie godulį, kaip baisiausią žmonijos nuodėmę. „Iširusios šeimos, pasidalyti vaikai – tai mūsų laikų tremtiniai. Pajutęs savo trapumą žmogus atranda Dievo gailestingumą. Tremtiniai liudija, kad tikėjimas ir malda jiems padėjo išverti kančias, kad nulipdytas iš duonos rožinis buvo jų ryšys su Lietuva. Mūsų tautos vadovams būtina suprasti, kad svarbu ne tik vadintis krikščionimi, bet juo ir būti. Pasirinkdami savo naudą, mes

skriaudžiame kitus. Iš Sibiro platybių mūsų protėvius parvedė tikėjimas ir gebėjimas daryti gera. Dievas nepailsta laukdamas sugrįžtančių sūnų ir dukterų į Gailestingąjo Tėvo namus“, – per pamokslą kalbėjo kardinolas A. J. Bačkis. Po šv. Mišių visi perėjo į Tremtinių koplyčią, kur buvo kalbamos specialios maldos.

Kaunas

Birželio 14-ąją Gedulo ir vilties diena paminėta abiejose svarbiausiose Kauno arkivyskupijos šventovėse – Kauno arkikatedroje bei Šiluvos bazilikoje. Į pastarąją iš įvairių Lietuvos kampelių pamaldoms susirinko gausus būrys tikinčiųjų. Vidurdienį prasidėjusiai Eucharistijos liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, drauge su juo šv. Mišias koncelebravo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, vyskupai emeritai Juozas Preikšas ir Juozas Žemaitis MIC bei trys dešimtys kunigų. Giedodami Šiluvos parapijos vaikų choras.

Sakydamas homiliją arkiv. S. Tamkevičius, pirmiausia priminęs prieš 63 metus prasidėjusių tremčių bei represijų košmarus, pabrėžė, kad tremtiniai buvo palikti be vilties kada nors sugrįžti į Tėvynę, o tai – baisiausia, kas galėjo ištikti anuometinį Lietuvos žmogų. „Toje nevilties naktyje buvo tik vienas vilties inkaras, – sakė ganytojas, – tai tikėjimas į Dievo Apvaizdą. <...> Todėl tremties keliuose mūsų tautiečius lydėjo gilus pasitikėjimas Dievo Motina Švč. Mergele Marija“.

Arkivyskupas atkreipė dėmesį ir į šių dienų tremtinius – žmones, savanoriškai paliekančius Tėvynę. Tiesa, jie nevyksta Sibiro tremtin, tačiau bet kuriuo atveju tai skausmingas ir gana tragiškas reiškinys, nes šiandien niekas nesuskaičiuos, kiek dėl šių „tremčių“ suyra šeimų, kiek vaikų ilgam netenka savo gimdytojų. Anot arkivyskupo, kalbant apie tremtinius, negalime nepaminėti dar vienos kategorijos žmonių, kurie yra tremtiniai savo Tėvynėje. „Turiu mintyje ne tuos vargo žmones, kuriems šiandien labai sunku gyventi, bet tuos, kurie neturi vilties“, – apgailėstavo ganytojas primindamas, kad į sekmadienį vykusius rinkimus neatėjo net 52 nušimčiai piliečių, tarp kurių didelė dalis ir tikinčiųjų. Vadinas, pasak arkivyskupo, daugiau kaip pusė Lietuvos gyventojų nusišalino nuo svarbios pilietinės pareigos ir sykiu tarsi pademonstravo, kad jiems mažai rūpi Tėvynės reikalai.

Baigdamas arkivyskupas priminė, kad tais gūdžiais sovietų metais, kai Šiluvos maldininkams kelius užtvėrdavo vadinamojo „kiaulių maro“ barjerai, žmonės dar labiau pamilo Mariją ir kiekvieną mėnesį čia atvyksta su viltimi, kad Dievo Motina lydės jų ir jų artimųjų žingsnius. „Ačiū Dievui, kad turime viltį, – sakė ganytojas, – o jeigu kuris iš jūsų jaustumėte, kad tos vilties yra labai mažai, tuomet čia, Šiluvoje, prašykite, kad Viešpats išgydytų jūsų sielą, nes nevilts yra pati grėsmingiausia dvasinė liga“.

Pirmadienio vakarą Gedulo ir vilties diena skirtos pamaldos vyko ir Kauno arkikatedroje bazilikoje. Čia šv. Mišių liturgijai vadovavo arkikatedros administratorius kun. Evaldas Vitulskis bei kun. Robertas Grigas. Po pamaldų vyko sakralinės muzikos bei susikaupimo vakaras, kurio metu giedodami berniukų choras „Varpelis“ (vad. Ksaveras Plančiūnas), grojo to paties pavadinimo kamerinis orkestras, o aktorius Egidijus Stancikas skaitė ištrauką iš Dievo tarnaitės Adelės Dirsytės Sibire rašytos maldaknygės „Marija, gelbėki mus“.

tikėjimą ne tik tarp jaunimo, bet ir parapijose. Todėl organizatoriai Kelne jau dabar deda daug pastangų ir ieško būdų, kaip sudominti, patraukti, uždegti jaunimo širdis, kad jų tikėjimo kelionė būtų ilgalaikė. Šis susitikimas turėtų padrašinti jaunimą ieškoti Kelio, jei reikia, nebijoti pradėti visko iš naujo. Atgimti tikrosioms vertybėms jaunimo širdyse padeda ir patraukli Šventojo Tėvo asmenybė.

Kelne rengiamų Jaunimo dienų pagrindinis šūkis „Mes atvykome į pagarbinti“ susijęs su trijų išminčių, aplankusių kūdikėlį Jėzų, istorija. Jaunimas galės melstis ir adoruoti Kelno bažnyčiose, kur palaidoti šv. Uršulė, šv. Albertas Didysis, palaimintasis Adolfas Kolpingas, prisiminti su šiuo miestu susijusios žydaitės šv. Editos Stein istoriją. Planuojamas piligriminis žygis į Kelno katedrą. Susitikimuose kartu melsis ar katechezei vadovaus įvairių vienuolių atstovai.

-dk-

Stovykla Trakuose

Birželio 11–13 d. Vilniaus arkivyskupijos Šeimos centro kvietimu Trakuose stovyklavo Vilniaus arkivyskupijos ir Ignalinos šeimų centrų darbuotojai, šeimos iš Vilniaus arkikatedros, Jonų, „Viešpaties namų“, Šv. Juozapo bendruomenių. Iš viso apie 40 žmonių su vaikais. Šeimos centro darbuotojai ir savanoriai globojo vaikus, leisdami tėvams rimtai pasikalbėti. Buvo gvildinama tema „Kokia yra pasauliečių vieta Bažnyčioje“.

Vilniaus arkivyskupijos Šeimos centras supažindino su savo veikla bei pakvietė padiskutuoti, kokia šeimos situacija dekanate. Bendruomenių atstovai dalijosi savo ir savo bendruomenių patirtimi, išsakė įvairius rūpesčius ir poreikius. Nemažai buvo kalbama apie Vilniaus arkivyskupijos šeimos centro kaip tarpininko ir koordinatoriaus vaidmenį tarp įvairių šeimų bendruomenių dekanate. Buvo išskeltos ir aptartos įvairios bendradarbiavimo, mokymų, projektų, metodinės medžiagos, sutuoktinių rengimo problemos ir jų sprendimo galimybės. Darbinę nuotaiką pagyvindavo vaikai, kurie tėvus greit įtraukdavo į savo žaidimus. Kartu buvo švenčiama Eucharistijos liturgija.

-ašvd-

Piligrimų viešnagė Šiauliuose

Birželio 9 d. pavakarę iš Klaipėdos į Vilnių pėsčiomis keliaujantys piligrimai pasiekė Šiaulius. Miesto priegose juos su tautine vėliava ir gėlių puokšte pasitiko būrelis šiauliečių. Eidami Šiaulių gatvėmis į miesto centre stovinčią Šv. apaštalo Petro ir Pauliaus katedrą, maldininkai kalbėjo rožinį, giedojo giesmes.

Vakare katedroje šv. Mišias aukojęs Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis kvietė susirinkusiuosius pasimelsti už keliauninkus, kad Viešpats suteiktų stiprybės pabaigti pradėtą kelionę. Šį žemiškąjį piligriminį žygį ganytojas palygino su kelione į amžinojo Tėvo namus, į Pažadėtąją žemę. „Eidami šiuo keliu, žvelgdami į kryžių, mokomės mylėti ir kentėti Kristuje“, – sakė vyskupas E. Bartulis. Po Mišių ganytojui padėjo bei gėlių puokštę įteikė iš Klaipėdos atkeliavusi piligrimė, rašytoja Birutė Žemaitytė. „Tik įžengę į Šiaulių vyskupiją pasijutome kaip namie“, – džiaugėsi ji.

Keliauninkams buvo pasiūlyta išsimaudyti pirtyje, kartu pavakarieniauti. Vėliau šiauliečiai išsivedžiojo maldininkus į savo namus, kur šie galėjo pailsėti iki ryto. Organizaciniais dalykais besirūpinanti Katalikių moterų draugijos vadovė Janina paragino šiauliečius parodyti svečiams ne namų grožį, bet šilumą.

Birželio 10-osios rytą, po Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio aukotų šv. Mišių, piligrimai pasuko į Kryžių kalną. Ganytojas šią kelionę pavadino meilės kelione per žemę.

-irat-

Gražiosios Meilės Motinos minėjimo iškilmės

Birželio 15 d. Pažaislio Švč. M. Marijos Apsilankymo pas Elzbietą bažnyčioje vyko Gražiosios Meilės Motinos minėjimo iškilmės. Prieš šv. Mišias buvo surengta Švenčiausiojo Sakramento adoracija. Seserys kazimierietės kartu su tikinčiais giedojo Švč. Jėzaus Širdies litaniją, kalbėjo rožinį. Šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė kun. Gintaras Vincentas Tamošauskas OFM Cap. Per pamokslą tėvas Vincentas, dalydamasis išvalgomis apie Marijos gyvenimą, paženkliną bėgimu į Egiptą, sūnaus Jėzaus

Šiauliai

Gedulo ir vilties dienos minėjimas Šiauliuose prasidėjo 16 val. gėlių padėjimu prie geležinkelio rampos. Į susirinkusiuosius kreipėsi buvęs tremtinys Vladas Ravka. Graudžios tremtinių ir karo dainos pynėsi su A. Miškinio „Sopulio raudomis“.

16.30 val. daugiau nei šimto žmonių eiseną, nešina vėliavomis, pajudėjo į Šiaulių katedrą, kur šv. Mišias aukojo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Pamokslo metu ganytojas kalbėjo apie ešelonų brolius ir seseris, kvietė atleisti tiems, kurie darė bloga, ir sekti palaimintojo J. Matulaičio, sakiusio, jog blogį reikia nugalėti gerumu, pavyzdžiu.

18 val. Šiaulių filharmonijos salėje buvo surengtas minėjimas. Susirinkusiems koncertavo vaikų vokalinė grupė „Ro-ko-ko“, šokių kolektyvas „Želmenėliai“, Simono Daukanto vidurinės mokyklos vienuoliktokai, choras „Tremtinys“. Jono Strielkūno bei Bernardo Brazdžionio eiles skaitė ir renginį vedė Šiaulių dramos teatro aktorė Olita Dautartaitė. Renginio pradžioje išrinkta delegacija padėjo gėlių Ginkūnų kapinėse. Renginį savo buvimu pagerbė vyskupas Eugenijus Bartulis, Šiaulių miesto meras Vytautas Juškus, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių Šiaulių skyriaus pavaduotojas Valentinas Remėšis.

Vilkaviškis

Gedulo ir vilties dienos minėjimas Vilkaviškyje vyko pagal daug metų nusistovėjusį scenarijų: katedroje šv. Mišių metu buvo meldžiamasi už ištremtuosius ir iš Sibiro toliu negrižusius. Negausi nuolatinė šių švenčių dalyvių grupė padėjo gėlių ir uždegė žvakes prie paminklų stalinizmo aukoms bei tautos genocidui atminti ties Viešąja biblioteka, Geležinkelio stotyje, Vilkaviškio kapinėse.

Šventėje dalyvavo rajono savivaldybės vicemeras J. Meškauskas, Tėvynės Sąjungos rajono skyriaus pirmininkas R. Žiemys, kiti konservatoriai. Tremtinių skyriaus pirmininkė D. Karkienė trumpas kalbas prie paminklų paįvairino buvusių tremtinių eilėraščiais, kybartietės A. Sabonaitytės atsiminimų knygos „Kol dar viltis rusena“ ištraukomis.

Buvo sustota prie paminklo Geležinkelio stotyje. Kapinėse, prie simbolinių paminklų, nuskambėjo „Viešpaties angelas“. Ištvermingiausiųjų būrelis valandėlei kitai susibūrė parapijos salėje pasidalyti išgyvenimais ir pasikalbėti apie tai, dėl ko širdį skauda dabar, kas laukia ateityje. Dažnas prisiminė dekaną V. Gustaičio pamokslo mintis, jog susirinko ne teisti tų, kurie nuskriaudė, o prisiminti tuos, kurie buvo greta sunkiausiais momentais. Praeitį negali būti užmiršta, ji turi būti žinoma vaikams ir vaikaičiams, tačiau ne mažiau svarbu branginti ir šį laiką, kuriame gyvename. Dabar esame kitokių išmėginimų akivaizdoje, „laisvių“ pasirinkimo kryžkelėje, todėl svarbu tvirčiau suremti pečius ir nesitaikstyti su blogybėmis.

-sm, dch, irat, bn-

Įšventintas Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas

Birželio 19 d. buvo konsekruotas naujasis Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis. Iškilmės vyko Tauragėje, Martyno Mažvydo vardu pavadintoje bažnyčioje. Ši nedidelė bažnytėlė pagal reikšmę prilygsta katedrai, nes Tauragė yra tradicinis Lietuvos evangelikų liuteronų centras. Iki šiol būtent čia gyveno vyskupai, veikė svarbiausios bažnyti-

nės įstaigos. Naujasis vyskupas išrinktas sinode, kuris balandžio mėnesį posėdžiavo būtent Tauragės bažnyčioje. Nuo šiol vyskupas ketina reziduoti Vilniuje. Į konsekraciją atvyko evangelikų dvasininkai, tarp jų aštuoni vyskupai, iš daugumos Europos ir Amerikos valstybių, kuriose yra didesnės liuteronų arba jungtinės evangelikų bendruomenės. Kiekviena jų turi savitą tradiciją, todėl procesija, kuria prasidėjo pamaldos, buvo labai marga – galėjai išvysti bent keliolika skirtingų liturginių drabužių tipų, tarp jų išties egzotiškai atrodančias baltas krakmolytas plisuotas apykakles, drobines mitras, pačių įvairiausių spalvų ir stilių stulas. Šią įvairovę dar padidino pamaldose dalyvavę katalikų, stačiatikių, anglikonų ir baptistų dvasininkai.

Po Žodžio liturgijos pamokslą sakė konsekracijai vadovavęs Latvijos evangelikų liuteronų arkivyskupas Janis Vanags. Vyskupą Sabutį pasveikino Suomijos liuteronų arkivyskupas Jukka Paarma – jo šalies liuteronų bendruomenės ir konsekracijos dieną, ir artimiausią sekmadienį meldėsi būtent už naująjį Lietuvos liuteronų Bažnyčios vadovą.

Rankas uždėję ant naujojo vyskupo galvos konsekracijos maldą kalbėjo visi pamaldose dalyvavę evangelikų vyskupai. Po vyskupo priesaikos žodžių Mindaugui Sabučiu buvo įteiktas pastoralas ir Šventasis Raštas, jo galvą vainikavo mitra. Tardamas savo pirmąjį ganytojišką žodį, jis prašė visus kunigus melstis už jį ir vieniems už kitus, nes tik taip išsprasmins ir bus gyva dvasininko tarnystė.

Po apeigų Lietuvos liuteronų Bažnyčios vadovą sveikino aukštieji dvasininkai ir svečiai. Į iškilmes atvykęs kardinolas Audrys Juozas Bačkis, be kita ko, pasidalijo labai asmenišku išpūdžiu – pirmoji jo mamoms darbo vieta buvusi Žemaičių Naumiesčio evangelikų pradinė mokykla, kur ji, katalikė, mokė vaikus išvien su liuteronu mokytoju ir liuteronų kunigu. Vilniaus metropolitas sakė tikintis, kad su vyskupu Sabučiu vieningai kovos dėl visiems krikščionims rūpimų dalykų – pagarbos žmogui ir gyvybei, pagalbos stokojančioms, valstybės paramos Bažnyčių socialiniams darbams, moralinės atmosferos, kurioje auga vaikai ir jaunimas, gerinimo. Kardinolas sakė lauksias iš liuteronų Bažnyčios vadovo talkos stiprinant Vilniaus universiteto Religijos studijų ir tyrimų centrą, kurio absolventai yra ir naujasis vyskupas, ir jo žmona Vilma Sabutienė.

Sveikinimus Lietuvos Vyskupų Konferencijos vardu kardinolas baigė šventojo Pauliaus Pirmojo laiško Timotiejui žodžiais: „Niekas tegul neniekina tavo jaunystės. Tiktai pats būk tikintiesiems pavyzdys <...> Kovok gerąją tikėjimo kovą“ (1 Tim 4, 12; 6, 12). Mat naujajam Lietuvos liuteronų vyskupui – tik dvidešimt devyneri metai.

-ps-

Vilkaviškio vyskupo viešnage Švedijoje

Birželio 4–6 d. Vilkaviškio vyskupas R. Norvila dalyvavo Visby mieste (Švedija) vykusioje *Theobalt* konferencijoje, kurioje svarstytas tradicinių krikščioniškų Bažnyčių vaidmuo Europos Sąjungos integracijoje. Nagrinėtas klausimas, kokių galimybių teikia ir kokius iššūkius kelia laisva asmenų migracija Baltijos regione.

Theobalt konferencijoje dalyvauja liuteronų, Romos katalikų ir ortodoksų Bažnyčios, veikiančios Baltijos jūrą supančiuose kraštuose. Arti geografinio jūros centro yra Švedijai priklausanti Gotlando sala, kurioje išsikūrus Visby miestas. Apie 1980 m. čia ir prasidėjo *Theobalt* iniciatyva, siekianti

kančia, „gėdinga“ jo mirtimi ant kryžiaus, pabrėžė, kad Marija niekada nepriekaištavo Dievui, bet buvo nuolanki Viešpaties tarnaitė. „Mes gyvenime dažnai priekaištavim Dievui ir savo menkus „kryželius“ stengiamės užversti ant savo artimo pečių, užmiršdami pažvelgti į Meilės Motiną Mariją ir pasisemti iš jos stiprybės“, – sakė pamokslininkas.

Po šv. Mišių buvo giedama Švč. Mergelės Marijos litanija. Kun. Gintaras Vincentas Tamošauskas OFM Cap., kalbėdamas apie kančios prasmę, supažindino su šv. tėvo Pijaus biografija. Seserys kazimierietės pakvietė susirinkusius žmones kiekvieno mėnesio 15 d. apsilankyti Pažaislio šventovėje, kur 10 val. vyks Švenčiausiojo Sakramento adoracija, bus švenčiama Eucharistijos liturgija, po kurios tėvas Vincentas kalbės apie šventojo tėvo Pijaus dvasingumą.

-jp-

Maldos diena Akmenėje

Birželio 12 d. į Akmenės šv. Onos bažnyčią pasimelsti ir pabūti kartu rinkosi Marijos legiono nariai su savo dvasios vadais iš visos Telšių vyskupijos. Šventinė diena prasidėjo bendra šv. Mišių auka, kurios koncelebracijai vadovavo kunigas S. Stumbra, koncelebravo mons. St. Brazdeikis, kunigai I. Žeberskis, F. Žilys, S. Valauskis, E. Jurgelevičius ir E. Steponavičius.

Per pamokslą mons. St. Brazdeikis pabrėžė Marijos legiono svarbą šių dienų pasaulyje. Legiono nariai, pasak monsinjoro, turi pasižymėti visiškai atsidavimu ir nuolankumu evangelizuodami šių dienų pasaulį. Pamokslininkas priminė, jog Marijos legiono nariai keliauja nuo durų prie durų nešdami Kristaus žodį, nors ir ne visada būna maloniai sutinkami. Prieš palaiminimą kun. S. Stumbra ragino visus būti vieningus ne tik maldose, bet ir kasdienybėje.

Po šv. Mišių aukos šventė persikėlė į Padvarėlius, kur vietos gyventojai savo lėšomis upelio slėnyje yra pastatę Mergelės Marijos koplyčią, įrengę Kryžiaus kelią. Į šventės dalyvius pirmiausia kreipėsi mons. St. Brazdeikis, po to visi, vadovaujami kun. S. Stumbros, drauge ėjo Kryžiaus kelią, kartu su kun. E. Steponavičiumi apmąstė rožinio slėpinius. Maldos diena baigėsi draugiška agape.

-kss-

Krikščionių medikų konferencija

Birželio 5 d. Respublikinės universitetinės ligonės Vaiko raidos centre buvo surengta Lietuvos krikščionių medikų bendrijos organizuota antroji konferencija „Dekalogas, mediko priesaika ir Dievo gailestingumas“. Joje dalyvavo gydytojai, slaugytojos, psichologai, įvairių specialybių studentai. Konferencijoje kalbėta apie mediko priesaiką, gydytojo vertybių svarbą ir Dievo gailestingumo įtaką jo darbe ir gyvenime.

Doc. A. Šaulauskienė, Pasaulio gydytojų federacijos „Už žmogaus gyvybę“ Lietuvos asociacijos pirmininkė, apžvelgė atnaujintos Hipokrato priesaikos sampratą Lietuvoje. Dr. Peteris Pattisonas iš Didžiosios Britanijos papasakojo apie Krikščionių medikų bendrijos veiklą. Helga Penzhorn gilinosi į Dešimties Dievo įsakymų paisymo ir Dievo malonės reikšmę krikščionio mediko gyvenime. Dr. Jovita Petruitytė supažindino su Lietuvos krikščionių medikų bendrijos veiklos pirmaisiais žingsniais Lietuvoje. Konferencijoje taip pat buvo pristatyta Katalikų mokslo akademijos Medicinos skyriaus veikla.

Po pranešimų įvairios temos nagrinėtos atskirose darbo grupėse, vyko neformalios diskusijos, kurių metu medikai aptarė savo veiklos planus, pasidalijo patirtimi.

-dk-

Šakynos mokyklos jubiliejus

Birželio 19 d. Šakynos pagrindinė mokykla (Šiaulių vyskupija) šventė 200 metų jubiliejų. Mokyklos iškilmės prasidėjo Šakynos šv. Mykolo Arkanangelo bažnyčioje šv. Mišiomis, kurias aukojo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Ganytojas, sakydamas pamokslą, daug dėmesio skyrė jaunosios kartos auklėjimui, pasidžiaugė mokytojais, atveriančiais bažnyčios duris, ateinančiais prie amžinojo Mokytojo kojų pasisemti iš gyvojo vandens Šaltinio.

Po Mišių buvo šventinamas kryžius lietuviškai parapinei mokyklai Šakynoje atminti. „Kad jis būtų žmonėms išganingas, stiprintų tikėjimą, lemtų gerų darbų sėkmę, gelbėtų sielas, teiktų paguodą, priedangą ir būtų gynėjas nuo

tradicinėms Baltijos kraštų krikščioniškoms Bažnyčioms suteikti galimybę iš teologinės perspektyvos kartu aptarti regionui aktualius klausimus. Pats pavadinimas *Theobalt* yra frazės „teologija Baltijos regione“ santrumpa.

Šių metų susitikimą *Theobalt* rengė kartu su Europos Bažnyčių konferencija (CEC) ir Bažnyčių komisija dėl migrantų Europoje (CCME). Į jį susirinko liuteronų, Romos katalikų ir ortodoksų atstovai iš Suomijos, Rusijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Vokietijos, Danijos ir Švedijos. Susitikime dalyvavo du liuteronų ir du katalikų vyskupai.

Birželio 4 d. pranešimą apie tai, ką reiškia integracija Europoje, skaitė Estijos parlamentaras Tunne Kelamas, kuris pabrėžė, kad socializmo partitū turėję Rytų Europos kraštai praktiškai pamatė, ką duoda vien materialistinė mąstysena, tad jų noras kalbėti apie dvasines vertybes yra visiškai suprantamas. Be to, ši klausimą kelti skatina ir pasireiškiantis kitų religijų fundamentalizmas, metantis iššūkį hedonistinėms, vartotojiškoms visuomenės nuostatoms ir išryškinantis jos paviršutiniškumą, silpnumą. Po to prasidėjusiose diskusijoje akcentuota Dievo viršenybės pripažinimo svarba, išreikšta lotyniška fraze *Deus est maior*: tai turėtų būti Europos integravimosi išeities taškas, bendras tarpreliginio ir ekumeninio dialogo principas.

Švedijos Bažnyčios ryšių su užsieniu departamento direktorius kunigas Johanas Dalmanas iš Upsalos svarstė, kuo Bažnyčios galėtų prisidėti prie integracijos Europoje proceso. Jis priminė, jog integracija yra svarbi, tačiau ji gali atvesti prie savosios tapatybės praradimo. Kad taip neatsitiktų, būtina mokytis dialogo, kuris yra visapusiškas dalijimasis, leidžiantis vieniems kitus praturtinti. Specifinis Bažnyčių uždavinys šiame kontekste – puoselėti ekumeninį dialogą. Jame svarbu atsižvelgti į tris dalykus: tikėjimą, priklausymą konkrečiai konfesijai ir doktriną. Prieš gilinantį ir doktrinos klausimus, reikalinga išsiaiškinti, kaip pašnekovas apskritai suvokia tikėjimą.

Latvijos liuteronų delegatė Anita Jakobsone kėlė klausimą, ar tiek daug žalos atnešęs komunizmas neturėtų būti įvertintas panašiai kaip nacizmas, ir kokią vaidmenį čia galėtų atlikti Bažnyčios.

Vėliau atskirose darbo grupėse dalyviai svarstė, kokius sunkumus sąlygoja ir kokių galimybių teikia laisvas asmenų judėjimas Europos Sąjungoje, kokius iššūkius solidarumui kelia naujai susivienijusio Baltijos regiono įvairovė, kokią įtaką dokumentuose deklaruojamos Europos Sąjungos vertybės turi kasdieniame jos žmonių gyvenime, kokią vaidmenį Europos integracijos procese galėtų vaidinti Baltijos kraštuose veikiančios tradicinės krikščioniškos Bažnyčios.

Šis tris dienas trukęs susitikimas tėra tik pirmasis užsibrėžto darbo etapas. Iškeltos mintys bus toliau aptartos regioniniuose seminaruose, kurie rudenį vyks daugumoje Baltijos kraštų. Visas idėjas galutinai apibendrins generalinė konferencija: ją surengti numatyta po metų tame pačiame Visby mieste, Gotlando saloje.

Susitikimo dalyviai kasdien darbą pradėdavo bendra malda. Sekmadienį kiekviena iš trijų konfesijų meldėsi atskirai. Mišių koncelebracijai vietinėje katalikų parapijoje vadovavo vysk. Rimantas Norvila, o pamokslą anglų kalba pasakė Kauno Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios rektorius kun. Kęstutis Rugevičius. Svečiai taip pat aplankė keletą XI–XII amžių statytų bažnyčių.

-apn-

Sutvirtinimo sakramentas Alytaus pataisos namuose, Seinuose ir Punske

Birželio 8 d. Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila Alytaus pataisos namų Kristaus Karaliaus koplyčioje Sutvirtinimo sakramentą suteikė dešimčiai nuteistųjų. Po Mišių kuklias vaišes praturtino nuoširdus, šiltas bendravimas. Sutvirtinimo sakramentas Alytaus pataisos namuose jau nėra naujovė. Prieš dvejus metus čia jį priėmė dar didesnis būrys nuteistųjų. Galima tikėtis, kad tai taps tradicija.

Dar viena graži tradicija skleidžiasi visai skirtingoje aplinkoje, nors yra susijusi su ta pačia Šventąja Dvasia. Prieš pora metų tuometinio Elko (Lenkija) vyskupo Edwardo Samselio (1940–2003) kvietimu vyskupai Rimantas Norvila ir Juozas Žemaitis MIC Seinuose ir Punske suteikė Sutvirtinimo sakramentą apie 130 vietinių lietuvių. Dėl to paties tikslo šių metų birželio 17 d. Vilkaviškio vyskupą pasikvietė ir naujasis Elko vyskupijos ganytojas vysk. Jerzy Mazuras SVD. Vysk. Rimantas Norvila šv. Mišias lietuvių kalba aukojo ir Sutvirtinimą teikė Seinuose, o Elko vyskupas, pradžioje lietuvišku „Garbė Jėzui Kristui“ ir šiltais žodžiais pasveikinęs svečią bei parapijos bendruomenės narius, išvyko sutvirtinti lenkiškai kalbančius Punsko parapijiečius. Po to ganytojai susikeitė vietomis: vysk. Rimantas Norvila lietuviškai meldėsi Punske, o vysk. Jerzy Mazuras SVD – lenkiškai Seinuose. Šv. Mišių Punske pradžioje parapijiečiams buvo pristatytas kun. Renaldas Janušauskas, kuris ligi šiol buvo Alytaus šv. Angelų Sargų parapijos vikaras ir Ūdrijos parapijos klebonas, o dabar netrukus perims Punsko parapijos vikaro pareigas. Seinuose ir Punske birželio 17 d. Sutvirtinimo sakramentas suteiktas per 70 lietuvių.

-apn-

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Birželio 2 d. įvyko eilinis Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas. Daug dėmesio susirinkime buvo skirta religijos mokymo mokyklose ir parapijų katechezės temai. Susirinkimui pirmininkavęs kardinolas A. J. Bačkis informavo kunigus, kad Lietuvos Vyskupų Konferencijoje buvo aptarta naujoji, pataisytoji tikybos pamokų mokyklose programa. Pagal Švietimo ir mokslo ministerijos reikalavimą programos turi būti atnaujintos kas keletą metų, ir tai yra nemažas iššūkis. Dabar bendra mokymo kryptis yra ta, kad mokymas turi būti pradedamas nuo moksleivių patirties ir per tai prieinama prie tikėjimo dalykų. Kuriant naująją tikybos mokymo programą atsižvelgta ir į etikos programą, kad mokiniai, lankantys tikyba, nestokotų tų temų, kurios nagrinėjamos per etiką, pažinimo. Naujoji tikybos mokymo programa iš pradžių bus išbandyta keliose mokyklose. Tikimasi, kad ji pasiteisins ir pritrauks į tikybos pamokas daugiau mokinių.

Susirinkime taip pat buvo priminta parapinės katechezės svarba. Arki-vyskupo vikaras katechezės reikalams mons. K. Latoža ragino jau dabar rengtis ateinančiam rudeniiui, kada parapijose paprastai pradedama prieš-sakramentinė katechezė: galvoti apie patalpas, katechetus, finansus. Monsin-joras ragino katechezės dar nevykdančias parapijas išdrįsti ją pradėti, nesibaiminant pradinių sunkumų. Anot jo, kiekviena parapija gali rasti tam tikrų būdų vykdyti katechezę, reikia tik noro ir pasiryžimo, o finansines, vietas ir personalo problemas galima išspręsti.

Kardinolas A. J. Bačkis daug dėmesio skyrė kunigų bendrystės ir bendro gyvenimo temai. Jau Vatikano II Susirinkimas kalba apie šiuos dalykus,

visų priešų antpuolių“, – meldėsi vyskupas, šventindamas kryžių. Iš šventoriaus procesija patraukė mokyklos link. Prie paminklinės lentos – atvertos knygos kelis žodžius tarė mokyklos direktorius Vytautas Arvasevičius. Išskilmėse taip pat dalyvavo Šakynos seniūnas Algimantas Rudis bei buvusi Šiaulių rajono savivaldybės atstovė, vicemerė Rima Baškienė.

-irat-

Dainų ir poezijos šventė

Birželio 5–6 d. Marijampolėje vyko VII respublikinė tremtinių dainų ir poezijos šventė „Leiskit į Tėvynę“. Toks renginys kas dveji metai organizuojamas įvairiuose Lietuvos miestuose: prieš tai jis vyko Utenoje, o 2006 m. persikels į Vilnių.

Šventė Marijampolėje sukvietė 34 tremtinių chorus iš visos Lietuvos, subūrė apie 1 300 dalyvių. Ją vedė aktorai Virginija Kochanskytė ir Petras Venslovas. Išskilmė prasidėjo birželio 5 d. poezijos ir muzikos vakaru „Ramybės“ lauke. Čia buvo skaitomos eilės ir ištraukos iš tremtinių prisiminimų. Šventėje viešėjo ir savo kūrybos eilėraščių padeklamavo profesorius Vytautas Landsbergis. Koncertavo solistai Vincentas Kuprys, Danielius Sadauskas, partizanų dainos ansamblis „Girių aidas“, vadovaujamas Antano Paulavičiaus, bei Šunskų etnografinis ansamblis „Žvirgždė“ (vadovė Nilolė Gruodienė).

Vakaro metu paskelbti respublikinio konkurso, kurio metu įvertintos geriausios knygos tremties tema, rezultatai. Pirmoji premija įteikta Albinui Slavickui už jo eilėraščių rinkinius, antroji – Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Marijampolės skyriaus primininkui Vytautui Raibikiui už knygą „Tėvynė, nepalik mūsų“. Paskatinamoji premija atiteko Šunskų pagrindinės mokyklos moksleivei Linai Miškelytei už rašinį tautos pasipriešinimo tema.

Birželio 6 d. šventės dalyviai susibūrė prie Tauro apygardos partizanams atminti skirto paminklo, iš kur iškilminga eisena, lydima orkestro garsų, patraukė į Rygiškių Jono gimnazijos stadioną. Čia šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ. Kartu su ganytoju šv. Mišias koncelebravo Palaimintojo Jurgio Matulai-

čio kunigų seminarijos rektorius kan. Kęstutis Žemaitis ir Marijonų mokyklos kapelionas kun. Darius Tomas Davainis MIC. Mišių metu giedojo Virgijijos Junevičienės vadovaujamas mišrus choras „Suvalkija“.

Šventės dalyvius pasveikino Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas Povilas Jakučionis, Seimo narys Andrius Kubilius, kandidatas į prezidentus Petras Auštrevičius ir kiti. Seimo narys Algis Rimas perskaitė laikinai einančio Lietuvos Respublikos prezidento pareigas Artūro Paulausko dekretą dėl buvusios partizanų ryšininės marijampolietės Aldonos Vilutienės apdovanojimo Vyčio kryžiaus ordino medaliu. Chorai atliko per dvidešimt kūrinių, parodyta kompozicija apie Lietuvos okupaciją. Šventė, sukvietsi buvusius tremtinius iš įvairių Lietuvos kampelių, baigėsi vakarotuvėmis grojant kaimo kapeloms.

-jkad-

Atidaryta skulptūrų nuotraukų paroda

Birželio 18 d. Vilniaus arkivyskupijos sielovados centre buvo atidaryta Antano Kmieliausko skulptūrų nuotraukų paroda (fotografas V. Suslavičius). Parodą organizavo Laimutė Griekienienė. Su prof. A. Kmieliausko kūryba supažindino menotyrininkė Neringa Markauskaitė. Dailininko freskos puošia ne tik Vilniaus universiteto senuosius rūmus, Vilniaus jėzuitų gimnaziją, Rainių Kančios koplyčią, bet ir Daugų, Kauno kunigų seminarijos Švenčiausios Trejybės, Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės ir kt. bažnyčias. Apie savo kūrybą kalbėjęs dailininkas prof. Antanas Kmieliauskas pasakojo, kad maloniausia jam buvo kurti iš Lietuvos laukų akmenų, kurių jis pats anksty pavasarį vykdavo ieškoti po įvairias Lietuvos vietas. Kūrėjas taip pat pabrėžė liaudies meno reikšmę kūrybinėms nuostatoms.

Šv. Teresės – Aušros Vartų parapijos klebonas mons. E. Rydzikas atkreipė dėmesį į tai, kad kūryba dažnai padeda įprasminti ir įkūnyti savo idėjas. Pasak jo, galime tik džiaugtis, kad prof. A. Kmieliauskas savo kūryba kaip tik tai ir leidžia pajusti. Klebonas taip pat kvietė dailininką dalyvauti puošiant ne tik Lietuvos bažnyčias ar kuriant įdomius ir vertingus antkapinius paminklus, bet ir prisidėti, kad ir

kurių pagrindas yra pats Šventimų sakramentas. Kituose pastarojo popiežiaus bei Dvasininkų kongregacijos dokumentuose irgi ne kartą aptariama kunigų bendro gyvenimo idėja. Kanonų teisės kodeksas įteisina vieną iš parapijos valdymo formų, kai parapiją valdo kunigų bendruomenė, kurios visi nariai turi vienodą sielovadinę atsakomybę, o juridinė atsakomybė tenka tos parapijos kunigui moderatoriui. Toks eksperimentas bus atliktas Vilniaus pal. J. Matulaičio parapijoje. Tikimasi, jog tai duos gražių vaisių ir paskatins kitas kunigų bendrystės formas.

Susirinkimo dalyviai taip pat išklause Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos rektoriaus kun. Roberto Šalaševičiaus pranešimo apie prabėgusius seminarijoje mokslo metus. Šie metai buvo gana sėkmingi, ypač pasiteisino parengiamasis kursas, kuris Lietuvos Vyskupų Konferencijos nutarimu nuo rudens tapo privalomas visiems į seminariją stojantiems jaunuoliams. Šiame Vilniaus kunigų seminarijos parengiamąjį kursą baigė 10 jaunuolių, kurie visi priimti į reguliariąsias seminarijos studijas. Kadangi šie metai seminarijai buvo jubiliejiniai – minėtas jos atkūrimo dešimtmetis, rektorius pasidžiaugė, kad seminarija gavo popiežiaus palaiminimą, pasirašytą jo paties ranka.

Seminarijos rektorius taip pat pranešė, kad stojamieji egzaminai į seminariją vyks rugpjūčio 4–5 d., o dokumentai bus priimami paskutinę liepos savaitę. Rektorius drąsino kunigus nebijoti siūlyti jaunuoliams mąstyti apie pašaukimą, kvieisti juos aplankyti seminariją, kad kuo daugiau tų, kuriuos Viešpats šaukia, šį šaukimą išgirstų ir įsisąmonintų.

Susirinkime buvo aptarta ir keletas kitų temų. Pabaigoje kunigai nuoširdžiai pasveikino kun. V. Aliulį MIC 60 metų kunigystės jubiliejaus proga. Dėkodamas kun. V. Aliulis kvietė visus į jubiliejines šv. Mišias Vilniaus Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo (Žvėryno) bažnyčioje birželio 20 d. 10 val. lietuviškai ir 13 val. lenkiškai.

-kžv-

Kun. V. Aliulis MIC šventė kunigystės 60-ies metų jubiliejų

Vatikano radijo bendradarbis, leidyklos ir žurnalo „Katalikų pasaulis“ pirmėivis, Naujojo Testamento vertimo į lietuvių kalbą redaktorius kun. Vaclovas Aliulis birželio 11 dieną šventė kunigystės šešiasdešimties metų jubiliejų.

Birželio 13 d. Santaikoje – kun. Vaclovo Aliulio parapijoje, su kuria, jubiliejaus žodžiais tariant, jis užaugo, – ta proga šv. Mišias aukojo vysk. Juozas Žemaitis MIC, kunigai jubiliejaus Vaclovas Aliulis ir Vytautas Kazlauskas. Kun. Vytautas Kazlauskas – ilgametis Vatikano radijo lietuviškųjų laidų vedėjas, kun. Vaclovo Aliulio klasės draugas, dalyvavęs jo primicijose prieš 60 metų toje pačioje Santaikoje, pasakė pamokslą apie Eucharistijos slėpinį. Po šv. Mišių aplink bažnyčią ėjo Kristaus Kūno ir Kraujo procesija, giedojo Lietuvos mokslo akademijos mišrus choras, vadovaujamas Vytauto Versecko, ir Santaikos jaunimo choras. Po procesijos šventoriuje susitiktą su parapijiečiais, giminaičiais ir iškilmės svečiais. Tėvas Vaclovas Aliulis pats pristatė svečius ir vienus su kitais supažindino.

Ekumenizmo ir tolerancijos puoselėtoją kun. Vaclovą Aliulį sveikino Lietuvos teisininkų sąjungos „Už šeimą ir gyvybę“ atstovai, „Naujojo židinio – Aidų“ redaktoriai ir bendradarbiai, parapijiečiai, giminės, šv. Mišiose giedojusių chorų vadovai, kiti svečiai.

-sm-

Neformalaus kunigų ugdymo iniciatyva Marijampolėje

Gegužės 27 d. Palaimintojo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijoje Marijampolėje įvyko grupės jaunesniosios kartos dvasininkų inicijuotas susitikimas tema „Nuolatinio kunigų ugdymosi būtinybė ir gairės“. Taip pradėta įgyvendinti neformalaus kunigų ugdymo idėja greta bendrų privalomų simpoziumų organizuoti savanoriškus susirinkimus su paskaitomis ir diskusijomis. Naujoji iniciatyva simboliškai pavadinta „Aqua“.

Susitikime dalyvavęs Kauno arkivyskupijos Jaunimo centro vedėjas Arūnas Kučikas paskatino apmąstyti Bažnyčios vietą šiandienėje visuomenėje ir neišnaudotas jos veiklos galimybes, pristatydamas kai kuriuos Vokietijos, Prancūzijos, Lenkijos patirties apsektus. Šiuose kraštuose yra populiarius savanoriški kunigų ugdymosi institutai, vienijantys panašiuose sielovados baruose dirbančius dvasininkus.

Susitikimo dalyviai apsvarstė *Pastores dabo vobis*, „Kunigų tarnybos ir gyvenimo vadovo“, „Katalikų Bažnyčios katekizmo“ ir kitų dokumentų mintis apie dvasininkų nuolatinį ugdymąsi, po to darbo grupėse diskutavo apie įvairias šio lavinimosi plotmes: žmogiškąją, dvasinę, intelektinę, sielovadinę. Buvo pasidalyta išvalgomis, kalbėta apie dialogo su jaunimu būdus, pabrėžta gilesnio dvasinio bendravimo tarp kunigų būtinybė. Taip pat aptarta neformalaus kunigų ugdymo iniciatyvos „Aqua“ tolesnė programa pusmečiui. Ji bus paskelbta vėliau, galutinai susitarus su lektorais. Ši iniciatyva yra atvira visiems Vilkaviškio vyskupijos kunigams, kurie norėtų papildomai lavintis pagal siūlomą ir kartu kuriamą programą.

-apn-

Paminėta Seserų Švč. Jėzaus Širdies tarnaičių kongregacijos įkūrimo 130 metų sukaktis

Birželio 18 d. – per liturginę Švč. Jėzaus Širdies iškilmę – Seserų Švč. Jėzaus Širdies tarnaičių kongregacija (ACJ) Aleksote esančiuose generaliniuose namuose minėjo įsteigimo 130-ąsias metines.

Kongregaciją kaip slapto gyvenimo bendruomenę 1874 m. Lenkijoje įsteigė pal. Honoratas Kozminskis OFM Cap. (1829–1916). Tuo metu kraštas buvo carinės Rusijos valdžioje, draudusioje bet kokių viešų katalikiškų organizacijų veiklą. 1920 m. palaimintojo Jurgio Matulaičio iniciatyva dalis seserų įsikūrė Kaune, o 1927 m. buvo įsteigta Lietuvos provincija. Netrukus ji tapo savarankiška popiežiaus teisių kongregacija, kurios konstitucija patvirtinta 1934 m. Prie slapto gyvenimo būdo seserys vėl turėjo sugrįžti sovietmečiu. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, kongregacijos įstatai buvo peržiūrėti ir atnaujinti pagal Vatikano II Susirinkimo dvasią. Šiuo metu vienuolija vienija 66 seseris, gyvenančias ir dirbančias Kaune, Šiauliuose ir Vilniuje. Pagal steigėjo mintį vaikų ir jaunimo religiniam auklėjimui ir mokymui įsteigta Seserų Švč. Jėzaus Širdies tarnaičių kongregacija stengiasi iš naujo atrasti savo vietą Bažnyčioje dabarties sąlygomis.

Minint vienuolijos įsteigimo 130-ąsias metines, Aleksoto generalinių namų koplyčioje šv. Mišias aukojo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila ir daugiau kaip dešimt svečių kunigų. Per pamokslą ganytojas linkėjo, kad jaukiai įrengta pastogė neužgesintų širdyse evangelinio uolumo ir radikalumo.

nedideliais savo kūriniais, gražinant šalia Aušros Vartų įsikūrusį Sielovados centrą.

-dk-

Keliais žodžiais

Kulautuva. Gegužės 16–22 d. Jėzuitų rekolekcijų namuose kristologijos kursą „Kristus – įsikūnijęs Žodis“ vedė dvasinės teologijos prof. tėvas P. Molinari SJ (Italija). Kurso dalyviai iš Kauno, Vilniaus ir Panevėžio kartu su tėvu P. Molinari SJ apmąstė Kristaus dieviškumą ir žmogiškumą, savo, kaip krikščionio, pašaukimo misiją.

● Gegužės 23–30 d. svečio iš Italijos vestose tylos rekolekcijose „Žvelk į Kristų“ dalyvavo 27 žmonės iš Alytaus, Vilniaus, Kauno, Anykščių, Panevėžio, Kaišiadorių. Rekolekcijų dalyviai gilinosi į save ir savo santykį su Dievu, kiekvieną dieną dalyvavo dviejose konferencijose, norintys galėjo asmeniškai pasikalbėti su dvasios vadovu, švęsti Eucharistiją.

-jp-

Vilnius. Gegužės 22 d. Jėzuitų vienuolyne vyko dvasios vadovų seminaras „Žmonių, turinčių psichologinių problemų, dvasinis palydėjimas“. Seminare, kurį vedė prof. D. Gailienė, dalyvavo 19 žmonių.

-jp-

Kaunas. Birželio 8 d. *Gyvenimo ir tikėjimo institutas* (GTI) baigiamojo susirinkimo metu aptarė nuveiktus metų darbus. Buvo išklaudyta metinė veiklos ataskaita, pasidalyta patirtimi bei išvalgomis, vyko diskusija, kaip geriau pasiręgti kitiems metams. Šiomet, kaip ir kasmet, kursai vyko įvairiose Lietuvos vietose: Socialinės pastoracinės tarnystės kursai surengti Šiluvoje, Prienuose, Kazlų Rūdoje. Šv. Rašto – Vilniuje ir Vilkaviškyje. Mokymo per žaidimus – Kaune ir Marijampolėje. Kaune pirmą kartą organizuotas naujas kursas „Dievas kino mene“. Po susirinkimo jo dalyviai Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčioje šventė Eucharistijos liturgiją. Šv. Mišių auką aukojo aštuoni jėzuitų kunigai. Po jų GTI vyko agapė.

-sv-

● Birželio 11 d. Kauno sakralinės muzikos mokyklos sodelyje iškilmingai uždaryti mokslo metai. Iškilnių pradžioje sveikinimo žodžiu į susirinkusiuosius kreipėsi mokyklos direktorė

N. Jautakienė. Po diplomų įteikimo absolventus ir visą mokyklos kolektyvą taip pat sveikino Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos vyr. specialistas G. Balčiūnas, Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčios rektorius, karo kap. kun. T. Karklys, mokyklos pedagogai, absolventų tėvai. Šventės metu skambėjo chorinė bei instrumentinė muzika.

Vilnius. Birželio 12 d. Socialinės, teisinės, dvasinės bei psichologinės pagalbos centro veiklos metų užbaigimo proga Bonifratrų bažnytytėje kun. A. Saulaitis SJ aukėjo šv. Mišias. Paminėti metų užbaigimo susirinko šiame centre dirbantys savanoriai, dalyvavo skautų organizacijos atstovai. Šio centro, įsisteigusio Šv. Kryžiaus namuose, priklausančiuose Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienėms seserims, savanoriai jau antri metai pagelbsti įvairioms socialinėms grupėms: teikiama nemokama teisinė, psichologinė, dvasinė pagalba, renkasi anoniminių alkoholikų šeimos nariai, narkomanija sirgę asmenys, vykdoma išsiskyrusiųjų sielovada, buriasi šeimų nariai, kurių artimieji nusizudė, Gabijų ugdymo centro psichologai ir pedagogai veda pamokėles įvairaus amžiaus vaikams. Po Mišių visi šventė agapę Šv. Kryžiaus namuose, aptarė nuveiktus darbus.

-sv-

Prienai. Birželio 12 d. Prienų šeimos centro bendradarbiai pakvietė šeimą pokalbiui-diskusijai „Ar aš nesu abejingas savo šeimai?“ Pirmoje pokalbio dalyje kalbėta apie tai, kuo patrauklus natūralus šeimos planavimas. Kauno krikščioniškųjų gimdymo namų gydytoja ginekologė-akušerė Violeta Marčiulaitienė kvietė šeimą pažinti savo vaisingumą, puoselėti, gerbti jį kaip neįkainojamą Dievo Kūrėjo dovaną. Po arbatos pertraukos psichologiją studijuojanti prieniškė Brigita Gelumbauskienė pristatė temą „Santuokinės meilės terapija“. Referentė kalbėjo, kaip svarbu su-tuoktiniams pažinti vienas kitą, atskleidžiant savo jausmus, parodant savo stipriąsias ir silpnąsias puses, bei užkirsti kelią nepagrįstoms iliuzijoms, kurios kartais sugriauna pačius gražiausius ir tyriausius santykius. Susitikime taip pat dalyvavo Vilkaviškio vyskupijos Šeimos centro vadovė Lina Braukylienė.

-rb-

Po šv. Mišių Seserų Švč. Jėzaus Širdies Tarnaičių kongregaciją gražios sukakties proga pasveikino ir už atliekamą socialinę, šviečiamąją veiklą dėkojo Aleksoto seniūnė Liukrecija Navickienė. Sveikinimo žodžius tarė namo projektuotojai architektai Asta ir Vidas Stalaučinskai su savo keturiomis atžalomis, Šv. Elzbietos, Šv. Šeimos, Švč. Mergelės Marijos Nuliūdusiųjų Paguodos ir Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserys. Meninę programą parodė generalinių namų artumoje esantys kaimynai: nuskambėjo Kauno 36-ojo vaikų darželio mažųjų giesmės ir eilėraščiai, įvairius kūrinius atliko Lietuvos muzikos akademijos atstovai – akompanuojant Audronei Eitmanavičiūtei, dainavo solistė Sabina Martinaitytė ir keli jos studentai. Visai sveikinimų eigai kūrybingai vadovavo aktorius Egidijus Stancikas, intarpuose padeklamuodamas eiles iš sukaktį mininčiai kongregacijai priklausančios s. Stasės Kazlauskaitės ACJ kūrybos.

-apn-

Knygų apie palaimintąjį Jurgį Matulaitį pristatymas Šiauliuose

„Kviečiu ieškoti ne džiaugsmo. Ir ne laimės. Palaimos...“ – taip birželio 8 d. Šiaulių apskrities P. Višinskio viešosios bibliotekos muzikos svetainėje renginį, kurio metu pristatytos dvi knygos apie palaimintąjį Jurgį Matulaitį, pradėjo šio renginio iniciatorius Šiaulių ganytojas Eugenijus Bartulis. Vakaro dalyviams ir svečiams giedojo Šv. Cecilijos sakralinės muzikos choras.

Leidinius pristatė knygos „Kelio dulkės Baltos rožės“ autorė Gintarė Adomaitytė bei Švenčiausiosios Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserų kongregacijos, išleidusios šią knygelę, vyriausioji vadovė sesuo Ignė Marijošiūtė. Minėtoji kongregacija, kartu su Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo kunigų marijonų vienuolija, savo lėšomis prisidėjo ir prie antrosios knygos „Palaimintojo Jurgio Matulaičio dvasios sklaida“ leidybos.

G. Adomaitytės knyga – tai rašytojos pamąstymai apie palaimintojo Jurgio Matulaičio gyvenimą, asmenybę, pateikti su neatskleistomis mįslėmis, nutylėjimais, paliekantys erdvės skaitytojui mintims. Kaip pati rašytoja prasarė, „knygos gimsta ne prie rašomojo stalo, ne prie kompiuterio...“ Tai pačios autorės kelionė Šešupės krantais, atskleidžianti dvasios didvyrio kelionę per gyvenimą.

Antroji knyga „Palaimintojo Jurgio Matulaičio dvasios sklaida“ – tai trijų Lietuvoje ir Lenkijoje įvykusių teologinių konferencijų – simpoziumų medžiaga, parengta kun. Vaclovo Aliulio MIC. Pasak knygą pristačiusios sesers Ignės Marijošiūtės, lenkai apie XX amžiaus pradžios arkivyskupą žino kur kas daugiau nei jo tautiečiai lietuviai. Ji, save ir kitas vienuolijos seseris vadinanti J. Matulaičio dukromis, vakaro klausytojams siūlė patiems domėtis ir būtinai kitiems papasakoti apie nepaprastai stiprią ligos kamuojamo žmogaus asmenybę. Palaimintasis, Šiaulių ganytojo pavadintas Suvalkijos lygumų milžinu, ne tik nesidavė sunkios ligos įveikimas, bet tvirtai ėjo tikėjimo keliu, pasiryžęs visą blogį nugalėti gerumu.

-irat-

DŽIUGESYS DĖL MISIJŲ

14 eilinis sekmadienis (C)

Iz 66, 10–14; Gal 6, 14–18; Lk 10, 1–12. 17–20

Luko evangelijoje randame dvi apaštalams skirtas kalbas apie misiją. Pirmasis, trumpesnis pasiuntimas (Lk 9, 3–5) yra ir Morkaus evangelijoje (Mk 6, 8–11). Čia Jėzus kreipiasi į Dvyliką – misija skirta dvylikai Izraelio genčių. Antroji Jėzaus kalba (Lk 10, 1–12) skiriama septyniasdešimt dviem mokiniams (kai kuriuose rankraščiuose minimi septyniasdešimt) – tai šiandienos Evangelijos skaitinys. Evangelistas Morkus neužsimena apie šią misiją, o Matas abi pasakojimo tradicijas sujungia į vieną pasiuntimo kalbą, skirtą Dvylikai (Mt 10, 5–16). Septynios dešimtys Luko minimų mokinių primena septyniasdešimt seniūnų, lydėjusių Mozę prie Sinajaus kalno sudarant sandorą (plg. Iš 24, 9). Ši misija pranoksta Izraelio ribas ir skiriama septyniasdešimčiai tautų, kurios, pasak Pradžios knygos įvaizdžio, simboliškai apima visus pasaulio gyventojus (plg. Pr 10).

Naujovė yra tai, kad mokinius į misiją pasiunčia jų Mokytojas. Joks kitas Izraelio mokytojas – rabis, net turėdamas daugybę sekėjų, nesiuntė jų skleisti kitiems savo mokymo. Senajame Testamente tik Jahvė siųsdavo savo pasiuntinius, todėl „siuntimo“ sąvoka įgijo mesijinį atspalvį. Jėzus yra Tėvo siųstasis. Savo ruožtu jis siunčia mokinius, o evangelistai ne kartą pabrėžia šį gestą. Jėzus juos siunčia po du, panašiai kaip siuntė Dvylika. Dviese ne tik lengviau susidoroti su užduotimi. Siuntimo po du prasmė išryškėja žvelgiant į Įstatymą: įvykiui autentiškai paliudyti buvo būtini bent du liudytojai. Be to, Evangelijos žinia nėra individualus dalykas. Krikščioniškoji tradicija turi dar vieną mokinių siuntimo po du paaishkinimą. Mokiniai skelbia evangelinę meilę ne tik žodžiais, bet, svarbiausia, savo veiksmais. Jėzaus sekėjų tarpusavio meilė yra liudijimas pasauliui.

Apaštalai rizikavo susidurti su pasaulio priešišku. „Štai aš siunčiu jus lyg avinėlius tarp vilkų“. Misionieriui būdingas neturtas ir pasitikėjimas Apvaizda. Nuo pasaulio priešišku neapsaugos nei pinigai, nei krepšys, nei patogus apavas. Vienintelis tikras mokinio bagažas yra jame esanti ramybė, kurią jis gali perduoti kitiems. Ši ramybė pranoksta paprastą žydų *šalom* linkėjimą, nes ji kyla iš Viešpaties. Ši ramybė asmeninė, nepriimta ji „sugrįš pas jus“.

Svarbi detalė skiria dabartinius pamokymus nuo Dvylikai duotų rekomendacijų: „Valgykite ir gerkite kas duodama“. Tai reiškia, jog teks valgyti pas pagonis. Čia Jėzus paskelbia, kad krikščionims nebėra švaraus ar nešvaraus maisto. Šią mintį pabrėžia ir apaštalas Paulius (1 Kor 10, 27). Jėzus iš anksto pranašauja mokiniams, kad jų laukia nepasisekimai. Nesėkmės nesustabdys Dievo karalystės plitimo. Dulkių nusikratymo gestas reiškia ne panieką, o atsiskyrimą. Išvaryti iš Pisidijos Antiochijos Paulius ir Barnabas taip pat prieš juos atstūmusius žydus nusikratė kojų dulkes (Apd 13, 51).

Septyniasdešimt du mokiniai iš misijos grįžo spindėdami džiaugsmu. Jie buvo Dievo karalystės atėjimo liudininkai, matė, kaip Dievo galybė įveikia blogio jėgas. Viešpaties vardu jie išvarinėdavo demonus. Jėzus patvirtina mokiniams, kad valdžia piktosioms dvasioms kyla iš jo. 91 psalmėje teisiamam žadama Jahvės pagalba: „Tu sumindžiosi liūtą ir gyvatę <...>, ir slibiną“ (Ps 91, 13). Tai ta pati psalmė, kurią velnias cituoja Jėzų gundydamas dykumoje. Dabar Jėzaus triumfas jau prasidėjęs. Evangelistas Lukas, kuris yra taip pat ir Apaštalų darbų autorius, rašo šį skyrių kaip Bažnyčios misijos įžangą. Apaštalų darbuose Lukas ne kartą pabrėžia Jėzaus sekėjų džiugesį.

Biblijoje dažnai pasitelkiamas derliaus įvaizdis. Šiame Evangelijos skaitinyje mus kiek nustebina prašymas melsti derliaus šeiminingą darbininkų. Dievas negali apsieiti be mūsų? Žinoma, gali, bet jis nori įtraukti mus į savo darbą. Mes esame Dievo bendradarbiai (2 Kor 6, 1). Esame tuo pat metu ir nereikalingi tarnai, ir mylimi bičiuliai. Esame sėjėjai ir derliaus pjovėjai. Sėjame gėrį, o pjauname amžinybę: „Sėkite teisumą, pjaukite ištikimos meilės derlių“ (Oz 10, 12). Ši malda už pjovėjus primena jau esantiems laukuose darbininkams, jog jie patys buvo pašaukti malda. Jie atsirado derlinguose laukuose ne todėl, kad patys tai nusprendė, bet todėl, kad buvo nusiųsti ten malone.

Apie misionieriaus atlyginimą Jėzus sako taip: „Darbininkas vertas savo užmokesčio“ (*Lk 10, 7*). Galima pamanyti, jog žodis „užmokestis“ nelabai tinkamas apaštalavimo darbui įvertinti. Juk misionierius viską gauna iš Dievo dovanai. Apaštalas Paulius kiek kitaip formuluoja misionieriaus atlyginimą. „Viešpats yra patvarkęs, kad Evangelijos skelbėjai gyventų iš Evangelijos“ (*1 Kor 9, 14*). Apaštalas Paulius pats laikėsi šios taisyklės priimdamas filipiečių bendruomenės dovanas, tačiau kitais atvejais jis atsisakydavo kitų bendruomenių aukojamos paramos. Efezo bendruomenės vyresniesiems Paulius išdidžiai sako: „Jūs gi žinote, kad mano ir palydovų reikalams tarnavo šitos va mano rankos“ (*Apd 20, 34*). Visi misionieriai turi privilegiją gyventi iš Evangelijos skelbimo. Tačiau šią taisyklę kiekvienu atveju reikia taikyti žvelgiant į bendrą Dievo karalystės gėrį. Dauguma misionierių neturtingose misijų šalyse dirba panašiai kaip apaštalas Paulius, nereikalaudami išlaikymo iš vietinių bendruomenių. Tikrasis misionieriaus atlyginimas yra pats Dievas.

ĮSTATYMAS ŠIRDYJE

15 eilinis sekmadienis (C)

Įst 30, 10–14; Kol 1, 15–20; Lk 10, 25–37

Šį sekmadienį liturginiai skaitiniai atskleidžia Dievo artumą ir primena jo transcendentįškumą. Dievo žodis, kurį išreiškia Įstatymas, nėra tolimos atsietos taisyklės; jis yra labai arti ir gyvena mumyse. Apaštalas Paulius Laiške kolosiečiams primena absoliučią Jėzaus viršenybę tiek kūrinių, tiek antgamtės plotmėje. Evangelijoje Jėzus moko apie artimo meilę.

Pakartoto Įstatymo knyga yra paskutinioji Penkiaknygėje. Ji yra tarsi Sandoros katekizmas. Čia siekiama atsakyti į pamatinį klausimą: kodėl tiek Dievo geradarių patyręs Izraelis ištikimai nesilaikė tikėjimo? Todėl kad tikėjimas nebuvo išgyvenamas vidujai, jo įsakymai ir apeigos liko žmonėms išoriškos. Šiandienos skaitinyje aiškiai pabrėžiamas raginimas širdimi priimti Dievo mokymą. Ši ištrauka priklauso trečiajai, paskutinei, Mozės kalbai ir yra tarsi jos išvada: „Tas žodis tau labai arti, jis tavo lūpose ir tavo širdyje, kad jį vykdytumei“. Vėliau tą pat primins pranašas Jeremijas. „Idiegsiu jiems savo Įstatymą, įrašysiu jį jiems į širdį“ (*Jer 31, 33*). Šis Dievo žodžio suasmėninimas ir vidujinis išgyvenimas leidžia numanyti Įsikūnijusį Žodį – Jėzų.

Šio sekmadienio Evangelija natūraliai skyla į dvi dalis. Pirmojoje keliamas klausimas apie meilės įsakymą, o antrojoje Jėzus pasakoja palyginimą apie gerąjį samarietį. Įstatymo mokytojas klausia Jėzaus: „Mokytojau, ką turiu daryti, kad laimėčiau amžinąjį gyvenimą?“ Šis klausimas gali būti padiktuotas geros intencijos, noro geriau pažinti Jėzaus mokymą. Kita vertus, fariziejai ir Rašto aiškintojai specialiai spėsdavo Jėzui pinkles, norėdami pagauti jį kalboje. Galime daryti prielaidą, kad šiuo atveju Įstatymo mokytojas neklastingai klausia apie meilės įsakymą, kuris apima taip pat ir paliepiamą neteisingai neteisti. Beje, paraleliniame Morkaus tekste šis Įstatymo mokytojas vaizduojamas palankiai ir susilaukia Jėzus įvertinimo: „Tu netoli nuo Dievo karalystės“ (*Mk 12, 34*).

Jėzus atsako klausimu: „O kas parašyta Įstatyme? Kaip skaitai?“ Įstatymo mokytojas atsako dviem citatom ir iš Pakartoto Įstatymo knygos (*Įst 6, 5*), ir Kunigų knygos (*Kun 19, 18*). Ryšys tarp meilės Dievui ir meilės artimui nebuvo naujas dalykas Izraelyje. Absoliučiai nauja buvo tai, kad Jėzus aiškiai suteikė meilės įsakymui visišką viršenybę. Jis nesiėmė rūšiuoti 613 žydu tradicijos įstatymų, iš kurių 248 buvo pozityvūs, o 365 – negatyvūs. Jėzus iškelia tik vieną esminį – meilės įsakymą.

Pagrindinį Biblijos apreiškimą galima būtų sutraukti į vienintelį teiginį – Dievas yra meilė. Ši meilė sukūrė visatą ir pripildė ją nuostabaus grožio. Garbindami Dievą ir tarnaudami jam, mes sekame jo meile. Žydu tradicija mokė

mylėti taip pat gyvulius ir augalus (plg. *Iš 23, 5*). Jei norime būti panašūs į Dievą, privalome būti pasirengę padėti net nuvargusiam nuo naštos asilaičiui. Nevalia be reikalo žudyti gyvūnų ar niokoti augmenijos. Privalome žvelgti į kūrinių meilės kupinu žvilgsniu.

Į palyginimą apie gerąjį samarietį įveda Įstatymo mokytojo pasiteisinimas: „O kas gi mano artimas?“ Jėzaus pasakojime glaustos detalės talpina labai daug. „Vienas žmogus leidosi žemyn iš Jeruzalės į Jerichą“. Anoniminis keleivis eina dvidešimt septynių kilometrų atstumą dulkėtais Judėjos dykumos kalnais. Į plėšikų sumuštą keleivį nekreipia dėmesio nei kunigas, nei levitas, „praėję kita puse kelio“. Šitai pasielgę jie atsiduria ne tik kitapus kelio, bet ir ir kitapus Įstatymo, kuriame teigiama: „Aš noriu ištikimos meilės, o ne aukos“ (*Oz 6, 6*). Kaip ir visuose gerai sukonstruotuose pasakojimuose, intrigos viršūnėje pasirodo trečiasis veikėjas. Klausytojai galėjo tikėtis, kad nelaimingajam keleiviui, nesulaukusiam nei kunigo, nei levito pagalbos, pagelbės, pavyzdžiui, aukštasis kunigas. Įsivaizduokime skandalingą palyginimo klausytojų reakciją, kai geradaris pasirodo esąs samarietis. Žydų ir samariečių priešprieša anuomet buvo labai stipri. Samariečiai taip pat buvo kalti dėl tos įtampos. Jėzaus žemiškojo gyvenimo laikotarpiu jie per Velykų šventes buvo net išniekinę Šventyklą. Palyginime atsiskleidžia didžiausias kontrastas tarp oficialiai tarnaujančiųjų šventykloje, tačiau nepaisančių meilės savo artimiesiems, ir samariečio, simbolizuojančio tuos, kurie paniekino šventyklos tarnybą, bet atsidėjo tarnavimui broliams.

Kas buvo samariečio meilės šaltinis? Samarietis, užtikęs jį, pasigailėjo (gr. *esplagchnis the*). Tai tas pat žodis, kurį evangelistas Lukas pavartojo nusakydamas Jėzaus gailestį Najino našlei. Pats Dievas vaizduojamas kaip švelnumas ir pasigailėjimas. Samarietis myli Dievo pavyzdžiu, jo širdis panaši į Jėzaus.

Įstatymo mokytojas klausdamas, kas yra jo artimas, tikėjosi paprasto atsakymo. Žinoma, centre turėtų būti jis pats, artimiausi jo giminaičiai bei bičiuliai yra jo artimieji, o toliau – kiti. Sunku suvokti, kur ta demarkacijos linija, skirianti artimą nuo kitų. Negali taip būti, kad visi žmonės įeina į tą sąrašą, kur kiekvieną privalu mylėti.

Jėzus apverčia problemą kitu kampu. Nesvarbu žinoti, kas yra tavo artimas, nei kur yra širdies ribos; svarbu būti artimu tam žmogui, kuris yra nelaimėje. Tai nėra koks nors teorinis klausimas, bešališkai svarstomas malonioje kompanijoje. Tai meilės klausimas, gyvenimo problema dykumoje miršančio žmogaus akivaizdoje. Kiekvienas žmogus, anoniminis palyginimo keleivis, jei jis kenčia, turi teisę būti mano mylimas. Artimiausias yra tas, kuris labiausiai vargsta.

SVETINGAS PRIĖMIMAS

16 eilinis sekmadienis (C)

Pr 18, 1–10; Kol 1, 24–28; Lk 10, 38–42

Šio sekmadienio liturgijoje vyrauja svetingumo tema. Pirmajame skaitinyje patriarchas Abraomas svetingai priima slėpiningus Dievo pasiuntinius. Evangelijos skaitinyje Jėzus lankosi Marijos ir Mortos namuose. Šiais pavyzdžiais esame mokomi priimti Dievą ir jo žodį, suteikti jam pirmutinę vietą. Svetingumas gerbiamas ir daugelyje kitų kultūrų. Tautų mitologijose svetingumo apraiškas dažnai nulemia baimė. Abraomo atveju jo parodytą svetingumą sukilnina tarnavimas Dievui. Laiške žydams apibendrinama nuo Abraomo iki krikščionybės vedanti svetingumo tradicija: „Nepamirškite svetingumo, nes per jį kai kurie, patys to nežinodami, buvo priėmę viešnagės angelus“ (*Žyd 13, 2*).

Biblinis autorius nuo pirmųjų eilučių aiškiai pareiškia, jog Abraomui prie Mamrės ažuolų pasirodė pats Viešpats. Mamrės ažuolynas (kitur Pradžios knygoje minimas vienas medis) buvo kananiečių kulto vieta. Abraomas pašventina šią vietą, pastatydamas Viešpačiui aukurą.

Jis kreipiasi į slėpiningus lankytojus tai vienkaskaita, tai daugiskaita. Abraomas pagarbiai nusilenkia ir kreipiasi, atrodo, į pagrindinį asmenį. Pasirodžius „trims vyrams“ patriarchas neregėtai jaunatviškai „atbėgo jų pasitikti“. Išgirdęs, jog svečiai priėmė pakvietimą, „Abraomas nuskubėjo į palapinę pas Sarą“. Ir pagyvenusi Sara, „vikri kaip gazelė“, vykdo paliepiamą: „Greitai įmaišyk tris saikus gerų miltų, išminkyk ir iškep plokštainių“. Vos baigęs kalbėti patriarchas vėl skuba: „Abraomas nubėgo prie kaimenės, paėmė veršį, jauną ir rinktinį, padavė tarnui, ir šis greitai jį paruošė“. Džiugus Abraomo skubėjimas gražiai apibendrinamas apaštalo Pauliaus žodžiais: „Dievas myli linksmą davėją“ (2 Kor 9, 7).

Abraomo svetingumas papuoštas nuolankumu. Pagarbiai pasveikinęs svečius jis kukliai sumenkina ruošiamas vaišes, siūlydamas „truputį vandens“ ir „kašnių duonos“, nors rengiama tikra puota. Kol svečiai vaišinasi, patriarchas stovi šalia pasirengęs jiems patarnauti.

Pasakojimas pakrypsta netikėta linkme. Svečiai paklausia: „Kurgi tavo žmona Sara?“. Rytų kultūrose neįprasta, kad nepažįstamas atvykėlis klausinėtų šeimnininko apie jo žmoną. Tai būtų nepadoru. Tačiau šie lankytojai nėra paprasti vyrai. Jie žino Abraomo žmonos vardą, taip pat ir tai, kad ji negali susilaukti vaikų. Už svetingą priėmimą svečiai atsidėkoja sutuoktiniams gražia ir netikėta dovana – pažadu, kad po metų jiems gims sūnus.

Skaitant Šventąjį Raštą visuomet dera atsižvelgti į jo visumą. Apmąstant šiandienos skaitinį iš Pradžios knygos 18 skyriaus, reikia pažvelgti ir į jo tęsinį, kuris bus skaitomas sekmadienį. Viešpats apsiereiškė ne tik norėdamas atnaujinti Abraomui duotą pažadą, bet taip pat siekdamas nubausti nuodėmingus Sodomos ir Gomoros miestus. Abraomo išgyventas apsiereiškimas leido jam drąsiai stoti Viešpaties akivaizdon permaldaujant už tų miestų gyventojus.

Abraomui duota pranašystė išsipildė Marijai ir Mortai. Jos svetingai priėmė Jėzų, o jis apdovanojo jas savo meile. Marija ir Morta veikiausiai yra tos pačios Lozorios seserys, kurias aprašo ir evangelistas Jonas (Jn 12, 2–3). Jono pasakojime seserys elgėsi panašiai – Marija sėdėjo prie Jėzaus kojų ir tepė jas tepalais, o Morta tarnavo prie stalo. Evangelistas Jonas taip pat rašo: „Jėzus mylėjo Mortą, jos seserį ir Lozorių“ (Jn 11, 5). Evangelistas Lukas nepatikslina, kur vyksta jo aprašomas epizodas. Jo tikslas yra papildyti mokymą apie artimo meilę, parodytą Gerojo samariečio palyginimu.

Darbščioji Morta yra vyresnė: ji rūpinasi svetingai priimti Jėzų, o Marija atidi Dievo žodžiui. Morta aukoja Dievui savo rankas, o Marija – meilės žvilgsnį. Nedera nuvertinti Mortos tarnavimo. Be jos pastangų svečiai turbūt liktų tiesiog alkani. Ankstyvojoje krikščionių bendruomenėje prie stalų patarnaudavo Dvylika. Nutarę pasitelkti pagalbon Septyneta, jie nenurašo tarnavimo: „Nedera mums apleidus Dievo žodį tarnauti prie stalų“ (Apd 6, 2). Abi tarnystės svarbios, tačiau Žodžio tarnystė svarbesnė.

Iš Mortos išsprūsta nusiskundimas: „Viešpatie, tau nerūpi, kad sesuo palieka mane vieną patarnauti?“ Mylėdama Jėzų Morta stengiasi viską paruošti kaip įmanoma geriau. Ji žvelgia į savo pastangas ir savotiškai gėrisi tarsi atvaizdu veidrodyje. Viskas būtų dar tobuliau, jei Marija pagelbėtų. Tačiau veidrodį tenka sudaužyti. Dievo akivaizdoje reikia žvelgti ne į save, bet į jį. Mortos mylimas Viešpats lankosi jos namuose, o ji, užuot kontempliavusi jo žodžius, veidrodyje žvelgia į savo apmaudą!

Jėzus su meile dukart pakartoja Mortos vardą: „Morta, Morta, tu rūpiniesi ir sielojiesi daugeliu dalykų, o reikia tik vieno“. Žemiškajame gyvenime yra daug būtinų kasdienos rūpesčių, ženklinančių kelią į Dangaus karalystę. Tačiau yra taip pat tokių rūpesčių, kurie nustelbia pasėtą Dievo žodžio grūdą kaip palyginime apie sėjąją (Lk 8, 14) Kita vertus, Morta leidžiasi būti blaškoma „visokio patarnavimo“. Apaštalas Paulius linki: „Aš norėčiau, kad jūs gyventumėte be rūpesčių“. Jo brėžiamo idealo prasmė – nekliudomas atsidavimas Viešpačiui (plg. 1 Kor 7, 32–35).

Kardinolas Josephas Ratzingeris

Eucharistija, bendrystė ir solidarumas

Pranešimas Benevento arkivyskupijos Eucharistiniame kongrese 2002 m. birželio 2 d.

Benevento arkivyskupija, rengdama Eucharistiniam kongresui malda, mąstymu ir artimo meilės darbais, vadovaujama savo ganytojo arkivyskupo Serafino Sproveri, pasiūlė panagrinėti giluminį ryšį: kaip giliausias sakramentinis Bažnyčios slėpinys – šventoji Eucharistija – esmingai susijęs su praktiškiausiu ir žemiškiausiu Bažnyčios išpareigojimu, jos gailestingosios meilės darbais dalijantis, sutaukiant ir vienijant.

Ankstyvojoje Bažnyčioje Eucharistija dažnai būdavo vadinama paprasčiausiai „agape“, t. y. „meile“, arba tiesiog „pax“, t. y. „taika“ arba „ramybe“. To meto krikščionys šitaip išreikšdavo nesuardomą ryšį tarp paslaptingo Dievo buvimo slėpinio ir tarnavimo taikos labai praktikos, arba krikščionių buvimo taika. Ankstyvųjų amžių krikščionys neišgyveno skirtumo tarp to, ką šandien vadiname ortodoksija ir ortopraktika, kitaip tariant, skirtumo tarp teisingos doktrinos ir teisingo veikimo. Darant tokią perskyrą, paprastai numanoma tam tikra panieka ortodoksijos sąvokai: žmonės, besilaikantys teisingos doktrinos, paprastai kelia nedaug simpatijų, jie būna griežti ir potencialiai netolerantiški. Žmonės, žvelgiantys kritiškai į ortodoksiją, linkę manyti, jog viskas priklauso nuo „teisingo veikimo“, palaidimo doktrinos, kuri suvokiama kaip nuolat atvira tolesnei diskusijai. Besilaikantiems tokio požiūrio pagrindinis dalykas yra doktrinos nešami vaisiai, o kelias, vedantis į teisingą veikimą, yra nereikšmingas dalykas. Toks sugretinimas būtų nepriimtinas ir nesuvoikiamas ankstyvojoje Bažnyčioje, nes anuomet krikščionys teisingai suvokė, jog sąvoka „ortodoksija“ reiškia ne „teisingą doktriną“, bet tikrą Dievo pagarbiniumą ir pašlovinimą.

Jie buvo įsitikinę, jog viskas priklauso nuo teisingo santykio su Dievu, žinojimo, kas jam patinka, ir suprati- mo, ką reikia daryti norint tinkamai atsiliiepti. Dėl to Izraelis mylėjo įstatymą: iš jo jie pažino Dievo valią, žinojo, kaip dera gyventi ir kaip tinkamai garbinti Dievą: veikiant pagal jo valią, pasaulyje įvedant tvarką ir atveriant pasaulį transcendentybės.

Kristus mus moko, kad šlovinant Dievą pasaulis tampa teisingas

Krikščionims atsiskleidė naujas džiaugsmas: nuo Kristaus laikų jie suprato, kaip dera garbinti Dievą ir kaip būtent per tai pasaulis tampa teisingas. Šių dalykų –

Dievo pašlovinimo ir teisybės išivyravimo – sąsają angelai skelbė tą šventą naktį: „Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė jo mylimiems žmonėms“ (Lk 2, 14). Dievo šlovė ir taika žemėje yra neatskiriami dalykai. Kur nepaisoma Dievo, ten pasaulyje griūva taika. Be Dievo mūsų neišgelbės jokia ortopraktika. Iš tikrųjų nėra tokios ortopraktikos, kuri būtų savaime teisinga, atsietai nuo gėrio pažinimo. Valia be pažinimo yra akla, taip pat ir veikimas, ortopraktika be pažinimo yra akla ir veda į bedugnę. Didžioji marksizmo apgavystė buvo teiginys, jog apie pasaulį pakankamai ilgai mąstyta ir pagaliau atėjo laikas jį keisti. Tačiau jeigu nežinome, kokia kryptimi reikia jį keisti, jei nesuvokiame jo prasmės ir vidinio tikslo, tuomet keitimas tampa destrukcija – tai jau esame matę ir tebematome. Tačiau teisingas yra taip pat atvirktinis dalykas: vien neįgyvendinama ir nevedanti į veikimą doktrina tampa tuščiu nenaudinga kiautu. Tiesa yra konkreti. Žinojimas ir veikimas yra glaudžiai susiję, panašiai kaip tikėjimas ir gyvenimas.

1. Eucharistija

Šiandien Eucharistija dažniausiai – ir visiškai teisėtai – vadinamas Kristaus Kūno ir Kraujo sakramentas, Viešpaties įsteigtas jo kančios išvakarėse. Ankstyvojoje Bažnyčioje šis sakramentas vadintas ir kitokiais vardais – iš jų jau minėti *agape* ir *pax*. Drauge su šiais pavadinimais vartotas taip pat *synaxis* – daugelio sambūris, susirinkimas. Protestantai šį sakramentą vadina „Vakariene“: sekant Liuteriu, besivadovavusiu vien Raštu, siekta grįžti prie bibliinių ištakų. Šv. Pauliaus raštuose šis sakramentas iš tikro vadinamas „Viešpaties vakariene“. Tačiau reikšminga tai, jog šis pavadinimas labai greitai nunyko ir nuo antrojo amžiaus nebebuvo vartojamas. Ar tai, pasak Liuterio mokymo, buvo nutolimas nuo Naujojo Testamento, ar kas kita?

Iš tikrųjų Viešpats įsteigė šį sakramentą susiedamas jį su valgiu, tiksliau žydų Velykų vakariene, taigi pradžioje jis buvo susijęs su valgymo susirinkimu. Tačiau Viešpats neįsakė kartoti Velykų vakarienės, kuri sudarė ano įvykio aplinką. Velykų vakarienė nesutapo su Viešpaties sakramentu ir jo naująja dovana. Velykų vakarienę buvo galima švęsti tik kartą per metus. Taigi Eucharistijos šventimas buvo atsietas nuo suėjimo vakarieniauti; tai vyko tolydžio silpnėjant Įstatymo saitams ir žydams bei pagonims (pirmiausia pagonims) įsijungiant į Bažnyčią. Sąsaja su vakariene pasirodė esanti išoriška, sudaranti prielaidų dviprasmybėms ir piktnaudžiavimams, kaip plačiai aprašė Paulius Pirmajame laiške korintiečiams.

Žodžio liturgija, dėkojimo malda, steigimo žodžiai

Bažnyčia, įgydama sau būdingą sąrangą, laipsniškai išlaisvino šią ypatingą – naują ir nuolatinę – Viešpaties dovaną iš seno konteksto ir suteikė jai naują formą. Tai

įvyko sąsajos su žodžio liturgija, kuri atsirado sinagogos pavyzdžiu, dėka; taip pat dėl to, kad Viešpaties steigiamieji žodžiai buvo didžios dėkojimo maldos viršūnė. Tas dėkojimas taip pat kilo iš sinagogos tradicijų ir galiausiai iš Viešpaties, kuris aiškiai pagal žydų tradiciją dėkojo Dievui ir šlovino jį. Tačiau Viešpats pabrėžtinai praturtino tą dėkojimo maldą ir suteikė jai unikalą gelmę dovanodamas savo Kūną ir Kraują.

Per šį veiksma ankstyvieji krikščionys tolydžio suvokė, kad Paskutinės vakarienės įvykio esmė buvo ne avinėlio ar kitų tradicinių patiekalų valgymas, bet didi dėkojimo malda, kurios šerdį dabar sudarė paties Jėzaus žodžiai. Šiais žodžiais jis perkeitė savo mirtį, paversdamas ją savidavos dovana tokiu būdu, kad dabar mes galime dėkoti už jo mirtį. Taip, tik dabar tapo įmanoma be išlygų dėkoti Dievui, nes siaubingiausias dalykas – Atpirkėjo ir visų mūsų mirtis – meilės aktu buvo perkeista į gyvenimo dovana.

Eucharistija ir Eucharistijos malda

Taigi Eucharistija buvo atpažinta kaip esminė Paskutinės vakarienės tikrovė – tai šiandien vadiname Eucharistijos malda, ir ji tiesiogiai kyla iš Jėzaus maldos jo kančios išvakarėse ir sudaro naujos dvasinės aukos šerdį. Dėl to daugelis Bažnyčios tėvų apibūdino Eucharistiją tiesiog kaip *oratio* (malda), kaip „žodžio auką“, kaip dvasinę auką, tokią, kuri savo medžiaga iš esmės pasikeičia: duona ir vynas tampa Kristaus kūnu ir krauju, naujuoju maistu, maitinančiu mus prisikėlimui ir amžinajam gyvenimui. Šitaip visa žodžių ir medžiaginių elementų struktūra rengiamasi amžinajam vestuvių pokyliui. Toliau dar grįšime prie šios sąsajos. Kol kas svarbu suprasti, kodėl krikščionys katalikai vadina šį sakramentą ne „Vakariene“, bet „Eucharistija“. Ankstyvoji Bažnyčia palengva suteikė šiam sakramentui jam būdingą formą, ir būtent šiuo būdu, vadovaujama Šventosios Dvasios, Bažnyčia aiškiai atpažino ir teisingai ženklaus perteikė tikrą šio sakramento, kuri Viešpats iš tikrųjų „įsteigė“ tą vakarą, esmę.

Tyrinėdami procesą, per kurį Eucharistijos sakramentas tolydžio įgavo savo formą, galime vaizdžiai suvokti gilų Rašto ir tradicijos ryšį. Biblijos nagrinėjimas pasitelkus tik istorinį kontekstą mums neleidžia pakankamai gerai suvokti tai, kas esminga. Ši išvalga ateina tik per Bažnyčios, gyvenusios Raštu, suvokusios giliausias jame glūdinčias intencijas ir padariusios jas mums prieinamas, gyvą praktiką.

2. „Communio“

Antrasis jūsų Eucharistinio kongreso pavadinimo žodis – bendrystė – mūsų laikais tapo madingas. Tai vienas iš prasmingiausių ir būdingiausių krikščioniškosios tradicijos žodžių. Būtent todėl labai svarbu suvokti visą jo reikšmės gylį ir plotį.

Pasidalysiu labai asmeniškai išvalga. Su keliais bičiuliais – visų pirma Henri de Lubacu, Hansu Ursu von Balthasaru, Louis Bouyer, Jorge Medina – sumanėme įkurti žurnalą, skirtą pagilinti ir plėtoti Susirinkimo paveldą. Ieškojome žodžio, kuris visapusiškai perteiktų šio leidinio tikslą. Žurnalas buvo pradėtas leisti 1965-aisiais, paskutiniaisiais Vatikano II Susirinkimo metais; tai turėjo būti nuolatinis Susirinkimo dvasios balsas, ir žurnalas buvo pavadintas *Concilium*. Hansas Kūngas savo veikale „Bažnyčios struktūros“ manė atradęs žodžių *Ekklesia* (Bažnyčia) ir *Concilium* reikšmės ekvivalentiškumą. Abiejų žodžių šaknį sudaro graikų kalbos žodis *kalein* (šaukti): pirmasis žodis *ekkleisia*, reiškia „sušaukti“, o antrasis *concilium* – „šaukti, suburti draugėn“. Todėl abu žodžiai iš esmės reiškia tą patį. Tokia etimologinė giminystė leidžia teigti, kad sąvokos „Bažnyčia“ ir „Susirinkimas“ yra tam tikra prasme tapačios; Bažnyčia savo prigimtimi yra Dievo Susirinkimo tęsinys pasaulyje. Todėl Bažnyčia turėjo būti suvokiama šia „susirinkimine prasme“ ir „aktualizuota“ Susirinkimo forma; ir priešingai, į Susirinkimą žvelgiama kaip į įmanomai intensyviausią Bažnyčios įgyvendinimą, būtent jos aukščiausią formą.

Po Susirinkimo aš vadovavausi šia – Bažnyčios kaip nuolatinio Dievo susirinkimo pasaulyje – samprata, kuri iš pirmo žvilgsnio atrodė teikianti šviesos. Negalima nepastebėti šios sampratos praktinių padarinių; jos patrauklumas yra tiesioginis. Vis dėlto, nors matydamas, jog Hanso Kūngo vizija iš tikrųjų turėjo rimtų ir teisingų dalykų, taip pat suvokiau, jog ją reikia rimtai pakoreguoti. Norėčiau labai trumpai apibendrinti savo to meto studijų rezultatus. Mano filologiniai ir teologiniai tyrinėjimai siekiant suvokti žodžių „Bažnyčia“ ir „Susirinkimas“ prasmę ankstyvaisiais laikais atskleidė, jog Susirinkimas gali būti gyvybiškai svarbi Bažnyčios apraiška, tačiau tikrovėje Bažnyčia yra kažkas daugiau ir jos esmė gilesnė.

„Koinonia“ gyvena Gyvenimo žodžiu

Susirinkimas yra tai, ką Bažnyčia vykdo, tačiau Bažnyčia nėra susirinkimas. Bažnyčia pirmiausia egzistuoja ne tam, kad svarstyty, bet kad gyventų mums duotu Žodžiu. Nusprendžiau, kad žodis, geriausiai išreiškiantis šią pamatinę sampratą, perteikiantis pačią Bažnyčios esmę, yra *koinonia* – bendrystė. Bažnyčios struktūra apibūdinama veikiausiai ne „susirinkimo“, bet „bendruomenės“ sąvoka. Kai šias idėjas viešai išreiškiau 1969 m. savo knygoje „Naujoji Dievo tauta“, bendrystės sąvoka dar nebuvo labai paplitusi viešose teologinėse ir bažnytinėse diskusijose. Mano idėjos dėl šių dalykų nesusilaukė didelio dėmesio. Tačiau man jos buvo lemtingos ieškant pavadinimo naujam žurnalui ir vedė prie to, kad vėliau pavadinome jį *Communio*.

Pati sąvoka plačiai viešai pripažinta tik 1985 m. Vyskupų sinodo. Iki tada frazė „Dievo tauta“ vyravo kaip

pagrindinė nauja Bažnyčios samprata; buvo laikoma, kad ji apibendrina paties Vatikano II Susirinkimo tikslus. Šis įsitikinimas galėtų būti teisingas, jei žodžiai būtų vartojami pilnutine ir gilumine bibline prasme, atsižvelgiant į platų ir tikslų kontekstą, kuriame Susirinkimas juos vartojo. Tačiau kai pagrindinis žodis tampa lozungu, jo prasmė neišvengiamai sumenkinama ir jis subanalinaamas.

1985 m. Sinodas

Atsižvelgdamas į tai, 1985 m. Sinodas siekė remtis nauju principu, susitelkdamas į sąvoką „bendrystė“, kuri pirmiausia nurodo Bažnyčios eucharistinį centrą ir vėl grąžina į Bažnyčios, kaip intymiausios Jėzaus ir žmonijos susitikimo vietos, jam atsiduodant dėl mūsų, suvokimą.

Neišvengiamai šis didis pamatinis Naujojo Testamento žodis, izoliuotas ir vartojamas kaip lozungas, nukentėjo dėl prasmės susiaurinimo ir net subanalini- mo. Tie, kurie šiandien kalba apie „bendrystės ekleziologiją“, linkę tuo apibendrinti du dalykus: pirma, jie palaiko „pliuralistinę“ ekleziologiją, beveik „federatyvine“ vienybės prasme ją priešpriešindami, jų manymu, centralistinei Bažnyčios sampratai; antra, tarp vietinių Bažnyčių vykstančioje davimo ir gavimo apykaitoje jie nori pabrėžti kultūros atžvilgiu pliuralistines formas liturgijoje, disciplinoje ir doktrinoje.

Net ten, kur šios tendencijos nėra kruopščiai išplėtos, „bendrystė“ vis dėlto apskritai suvokiama horizontalia prasme – kaip kylanti iš daugybės bendruomenių sąsajų. Ši bendruomeninės Bažnyčios struktūros samprata menkai skiriasi nuo anksčiau minėtos susirinkiminės vizijos. Vyrauja horizontalė. Akcentuojamas savo tapatybės apibrėžimas plačioje Bažnyčių bendrijoje.

Žinoma, čia daug kas yra teisinga. Tačiau iš esmės ši prieiga nėra tiksli. Ir einant šiuo keliu būtų prarasta Naujojo Testamento, Vatikano II Susirinkimo, taip pat 1985 m. Sinodo norėta perteikti giluminė tiesa. Siekdamas paaiškinti pagrindinę sąvokos „communio“ prasmę, norėčiau trumpai pasitelkti du didžius Naujojo Testamento tekstus. Pirmasis yra iš Pirmojo laiško korintiečiams (10, 16), kuriame Paulius sako: „Argi laiminimo taurė, kuria laiminame, nėra bendravimas Kristaus kraujyje? Argi duona, kurią laužome, nėra bendravimas Kristaus kūne? Jei viena duona, tai ir mes daugelis esame vienas kūnas: mes juk visi dalijamės viena duona“.

Vertikali dimensija Eucharistijoje

Bendrystės sąvoka pirmiausia išsiskynusi šventajame Eucharistijos sakramente; ir šiandien bažnytinėje kalbėsenoje sakramento priėmimą pagrįstai vadina-

me „komunikavimusi“. Tampa akivaizdi šio sakramentinio įvykio praktinė-socialinė reikšmė, ir tai vyksta tokiu radikaliu būdu, kad to neįmanoma pasiekti išskirtinai horizontaliu požiūriu. Čia sakoma, kad per šį sakramentą mes tam tikru būdu įžengiame į bendrystę su Jėzaus Kristaus krauju, kur kraujas pagal hebrajiškąją sampratą reiškia „gyvybę“. Taigi Kristaus gyvybė susipina su mūsų. Še.

Eucharistijos kontekste „kraujus“ taip pat aiškiai reiškia „dovaną“, nes išsiliejanti būtis atiduoda save už mus ir mums. Taigi kraujo bendrystė yra taip pat išterpimas į šio gyvenimo dinamiką, į šį „išlietą kraują“. Mūsų būtis „dinamizuojama“ tokiu būdu, kad kiekvienas iš mūsų gali tapti buvimu kitiems, tuo, ką akivaizdžiai matome vykstant atvertoje Jėzaus Širdyje.

Tam tikra prasme žodžiai apie duoną dar labiau stulbinantys. Jie kalba apie „bendravimą“ Kristaus kūne, kurį Paulius palygina su vyro ir moters susijungimu (plg. 1 Kor 6, 17 ir t.; Ef 5, 26–32). Paulius taip pat išreiškia tai kitu požiūriu sakydamas: mes visi priimame vieną ir tą pačią duoną. Tai tiesa dar stipresne reikšme: „duona“ – Dievo mums duodama naujoji mana – yra visiems vienas ir tas pats Kristus.

Viešpats suvienija mus su savimi

Tai iš tiesų vienas ir tas pats Viešpats, kurį priimame Eucharistijoje, arba, tiksliau sakant, Viešpats, kuris priima mus į save ir apima savyje. Šv. Augustinas tai išreiškė trumpai aprašydamas savotišką regėjimą – stipriųjų duonos valgymą: tu neperkeisi manęs į save, bet aš perkeisiu tave į save. Kitaip tariant, kai priimame kūno maistą, kūnas jį priima, ir jis tampa mūsų dalimi. Tačiau ši duona yra kitokia. Ji stipresnė ir kilnesnė negu mes. Ne mes ją įsisaviname, bet ji mus įsisavina taip, kad tam tikru būdu tampame, pasak Pauliaus, „panašūs į Kristų“, jo kūno nariai, viena jame.

Mes visi „valgome“ tą patį asmenį, ne tik tą patį daiktą. Mes visi ištraukiami iš individualių asmenybių ir įjiami į kitą, didesnę. Mes visi asimiliuojami į Kristų ir per bendrystę su Kristumi, būdami tarpusavyje suvienyti, gauname tą patį, būdami vienas kito nariai.

Bendravimas su Kristumi iš esmės reiškia taip pat tarpusavio bendravimą. Nebesame vieniši, kiekvienas atsiskyręs nuo kitų; dabar esame vienas kito dalis; kiekvienas priimantis komuniją yra „kaulas iš mano kaulų ir kūnas iš mano kūno“ (Pr 2, 23).

Visuotinė socialinė sąjunga

Tikras bendrystės dvasingumas, žvelgiant iš kristologinio taško, būtinai turi socialinį pobūdį – tai daugiau negu prieš pusę šimtmečio puikiai aprašė Henris de Lubacas savo veikale „Katalikybė“.

Todėl melddamasis komunijos metu turiu žvelgti į Kristų, leistis jo perkeičiamas ir net būti apimtas jo deginančios liepsnos. Tačiau būtent dėl tos priežasties aš privalau aiškiai įsisąmoninti, jog tokiu būdu jis organiškai suvienija mane su kiekvienu jį priimančiu žmogumi: su greta manęs esančiu ir nelabai mano mėgstamu artimu, tačiau taip pat su esančiais toli Azijoje, Afrikoje, Amerikoje ar kitur.

Tapdamas viena su jais, aš privalau išmokti jiems atsiverti ir įsitraukti į jų situacijas. Tai yra mano meilės Kristui tikrumo įrodymas. Jei esu susivienijęs su Kristumi, esu drauge su savo artimu, ir ši vienybė neapsiriboja komunijos momentu, bet čia tik prasideda. Tai tampa gyvenimu, tampa kūnu ir krauju, kasdien dalijantis gyvenimu su artimu. Taigi mano bendravimo per komuniką ir dalyvavimo Bažnyčios gyvenime individualios tikrovės yra neatsiejamai tarpusavyje susijusios.

Bažnyčia neatsirado kaip paprasta bendruomenių federacija. Jos radimasis prasideda nuo vienos duonos, iš vieno Viešpaties – iš pradžių ir visur vienas kūnas, kylantis iš tos pačios duonos. Bažnyčia tampa viena ne dėl centralizuoto valdymo, bet per visiems atvirą bendrą centrą, nes ji nuolat kyla iš vienintelio Viešpaties, per vieną duoną formuojančio ją į vieną kūną. Todėl jos vienybė yra gilesnė negu bet kokios kitos žmogiškos sąjungos.

Būtent tuomet, kai Eucharistija suvokiama kaip kiekvieno asmens glaudus ryšys su Viešpačiu, ji drauge didžiausiu mastu tampa socialiniu sakramentu.

Martinas de Porresas, Motina Teresė

Didieji socialiniai šventieji iš tikrųjų visuomet buvo dideli Eucharistijos šventieji. Paminėsiu tik du visiškai atsitiktinai parinktus pavyzdžius.

Pirmiausia tai mylima šventojo Martino de Porreso figūra. Jis gimė 1569 m. Limoje, Peru; jo motina – juodosios rasės amerikietė, tėvas – aristokratas ispanas. Martinas gyveno adorodamas Eucharistijoje esantį Viešpatį, praleisdamas ištisas naktis prieš nukryžiuotą Viešpatį tabernakulyje, o dieną nepailsdamas rūpinosi ligoniais ir pagelbėdavo socialiai atmetiesiems ir paniekintiesiems, su kuriais buvo tapatinamas kaip mulatas. Susitikimas su Viešpačiu, kuris nuo kryžiaus mums dovanoja save, mus visus padaro vieno kūno nariais per vieną duoną; jei pilnutinai atsiliepiame, jis ragina mus tarnauti kenčiantiems, rūpintis silpnaisiais ir apleistaisiais.

Mūsų laikais galime prisiminti Kalkutos Motinos Teresės asmenybę. Kur tik ji steigdavo seserims namus, kad jos tarnautų mirštantiesiems ir atmetiesiems, pirmutinis jos prašomas dalykas būdavo vieta tabernakuliui. Ji žinojo, kad tik pradėjus nuo to ateis tokiai tarnystei reika-

linga stiprybė. Kas atpažįsta Viešpatį tabernakulyje, atpažįsta jį kenčiančiuose ir vargstančiuose; jie yra tarp tų, kuriems pasaulio Teisėjas sakys: „Buvau išalkęs, ir jūs mane pavalgydinote, buvau ištroškęs, ir mane pagirdėte, buvau keleivis, ir mane priglaudėte, buvau nuogas, ir mane aprengėte, ligonis – mane aplankėte, kalnys – atėjote pas mane“ (Mt 25, 35).

Norėčiau trumpai priminti kitą svarbų Naujojo Testamento tekstą, susijusį su žodžiu „bendrystė“ (*koinonia*). Jis aptinkamas Pirmojo Jono laiško pradžioje (1, 3–7), kur kalbama apie dovanojamą susitikimą su kūnu tapusiu Žodžiu. Jonas sako perteikiąs tai, ką regėjo savo akimis ir lietė savo rankomis. Šis susitikimas jam dovanuoja *koinonia* dovaną – bendravimą su Tėvu ir jo Sūnumi Jėzumi Kristumi. Tai tapo tikra „bendrystė“ su gyvuju Dievu. Jonas rašo, kad šis bendravimas atvėrė jo akis, ir dabar jis gyvena šviesoje, tai yra Dievo tiesoje, kuri išreikšta nauju unikaliu ir visa apimančiu įsakymu – įsakymu mylėti. Taigi bendrystė su „gyvenimo Žodžiu“ tampa tiesiog gyvenimu, tampa meile. Tai yra ir tarpusavio bendravimas: „Jei vaikščiojame šviesoje, kaip ir jis yra šviesoje, mes bendraujame vieni su kitais“ (1 Jn 1, 6).

Šis tekstas atskleidžia tam tikrą *communio* logiką, ją jau aptikome pas Paulių: bendrystė su Jėzumi tampa bendryste su pačiu Dievu, bendryste su šviesa ir meile; tai tampa teisiu gyvenimu, ir visa tai vienija mus vieną su kitu tiesoje. Tik tuomet, kai žvelgiame į bendrystę tokiu pločiu bei gyliu, turime ką pasakyti pasauliui.

3. Solidarumas

Galiausiai ateiname prie trečiojo raktinio žodžio – „solidarumas“. Pirmosios dvi sąvokos ateina iš Biblijos ir krikščioniškosios tradicijos, o šis žodis – iš išorinio pasaulio. Arkivyskupas Paulis Cordesas parodė, kad solidarumo sąvoką pirmiausia tarp ankstyvųjų socialistų išplėtojo P. Lerou (miręs 1871 m.), priešpriešindamas šią sąvoką krikščioniškajai meilės idėjai kaip naują, racionalų ir veiksmingą atsaką į socialines problemas.

Be Kristaus nėra sprendimų

Karlas Marxas manė, kad krikščionybė turėjo per pusantro tūkstantmečio pademonstruoti savo gebėjimą įveikti skurdą, nelygybę ir neteisybę, tačiau ji tik įrodė, kad to jai nepavyko padaryti.

Todėl, pasak Marxo, reikėjo ieškoti naujų kelių. Dešimtmečiais daugelis buvo įsitikinę, kad marksistinė-socialistinė sistema, susitelkusi į „solidarumo“ sąvoką, yra kelias, galiausiai leisiantis pasiekti žmogiškąją lygybę, išnaikinti skurdą ir pasaulyje įvesti taiką. Šiandien galime matyti, kokias baisybes ir žudynes paliko socialinė teorija ir politika, visiškai nesiskaičiusi su Dievu.

Nepaneigiama, kad liberalus rinkos ekonomikos modelis, ypač pasižymintis nuosaikumu ir pataisytas krikščioniškųjų socialinių idėjų, kai kuriose pasaulio kraštuose buvo labai sėkmingas. Tačiau liūdni rezultatai ten, ypač tokiose vietose kaip Afrika, kur susidūrė politinės jėgos blokai ir ekonominiai interesai. Už iš pažiūros naudingų plėtros modelių pernelyg dažnai slėpdavosi troškimas išplėsti tam tikras politines galias bei įtaką siekiant užvaldyti rinką. Senosios socialinės struktūros, dvasinės ir moralinės jėgos sugriautos, ir to padariniai aidai mūsų ausyse vienišu liūdnu šauksmu.

Be Dievo dalykai negali sektis. Kadangi tik Kristuje Dievas parodė mums savo veidą ir išžengė į bendrystę su mumis – be Kristaus nėra jokios galutinės vilties.

Nepaisant baisių klaidų krikščionys davė sprendimų pavyzdį

Aišku, kad praėjusiais amžiais krikščionys susitėpė rimtomis nuodėmėmis. Vergovė ir vergų prekyba lieka tamsus skyrius, parodantis, kiek mažai krikščionių buvo tikrai krikščioniški ir kaip daug jų buvo toli nuo tikėjimo, nuo Evangelijos žinios ir tikros bendrystės su Jėzumi Kristumi.

Kita vertus, matome tikėjimu ir meile spinduliuojančius gyvenimus, nuolankų daugybės kunigų ir seselių norą pasiaukoti, ir tai davė pozityvią atsvarą, paliko meilės paveldą, kuris, nors neįstengia visiškai panaikinti išnaudojimo baisių, gali padėti jį sumažinti. Šiuo liudijimu galime remtis statydami; šiuo keliu galime eiti toliau.

Pastaraisiais dešimtmečiais solidarumo sąvokos supratimas – visų pirma etinių Šventojo Tėvo veikalų dėka – buvo palengva perkeistas ir sukrikščionintas, taigi dabar galime jį teisėtai patalpinti greta dviejų raktinių krikščioniškųjų žodžių – „Eucharistijos“ ir „bendrystės“. Šiame kontekste solidarumas reiškia žmones, jaučiančius atsakomybę vienas už kitą – sveikieji už ligonius, turtingieji už vargšus, Šiaurės kraštai už Pietų kraštus. Tai reiškia individualaus sąmoningumo ir tarpusavio atsakomybės jausmą; suvokiame, kad duodami gauname, kad visuomet galime duoti tik tai, ką patys esame gavę, ir kad tai, ką esame gavę, nepriklauso vien mums.

Dvasingumas privalo eiti drauge su moksliniu ir techniniu ugdymu

Šiandien matome, kad nepakanka vien perteikti techninius įgūdžius, mokslo žinias bei teorijas ar politinių struktūrų praktiką. Šie dalykai ne tik nepadedą, bet net galiausiai padaro žalą, jei iš naujo nepažadina dvasinės galios, suteikusios toms struktūroms bei technologijoms prasmę. Mūsų racionalumas nesunkiai sugriovė tradicinės religijas, dabar gyvuojančias kaip subkultūros, reliktai ar prietarai; iš jų atėmus geriausius elemen-

tus dabar liko praktikos, galinčios sužaloti žmogaus protą ir kūną. Būtų buvę geriau atverti jų sveiką branduolį į Kristaus šviesą ir vesti jas į jose tyliai glūdinčių lūkesčių išsipildymą. Tokiame nuskaistinimo ir plėtros procese būtų vaisingai suvienyta tęstinumas ir pažanga.

Ten, kur misijos buvo sėkmingos, josėjo šiuo keliu, padėdamos ugdyti tas tikėjimo pajėgas, kurių mums taip būtina reikia šiandien.

1960–1970 m. krizės metais daugelis misionierių nusprendė, kad misijų darbas, t. y. Jėzaus Kristaus Evangelijos skelbimas, šiandienai nebetinka. Jų manymu, vienintelis prasmingas dalykas yra plėtoti socialinę pagalbą. Bet kaip galima vykdyti pozityvią socialinę plėtrą, jei Dievo atžvilgiu tapome beraščiai?

Evangelija ir socialinė pažanga eina drauge

Kai kas tyliai laikosi idėjos, kad tautoms ir gentims dera išlaikyti savo tikėjimus ir nesidomėti mūsų tikėjimu; tai tik parodo, kad taip mąstančių širdyse tikėjimas atšalo nepaisant jų geros valios; tai atskleidžia, jog bendrystė su Viešpačiu nebelaikoma gyvybiniu dalyku. Antraip, kaip jie galėtų manyti, kad gera kitus atskirti nuo tų dalykų?

Esminė priežastis – nors ji dažnai nesuvokiama, – kad religijai apskritai teikiama mažai reikšmės, o kitos religijos nevertinamos. Manoma, kad žmogaus religingumas yra archaiškas reliktas, kurio dera atsisakyti, nes tai neturi nieko bendro su pažangos didybe. Tai, ką religijos teigia ar daro, atrodo visiškai nereikšminga; jos net nepriklauso racionaliajam pasauliui; religijų turinys galiausiai laikomas nieko nevertu. Tuomet mūsų planuojama „ortopraktika“ bus tikrai pastatyta ant smėlio.

Pats laikas atsisakyti šios klaidingos mąstysenos. Mums reikia tikėjimo į Jėzų Kristų – jei ne dėl ko kito, tai vien dėl to, kad jis suvienija protą ir religiją. Jis suteikia mums atsakomybės kriterijus ir duoda jėgų, reikalingų gyventi pagal šią atsakomybę. Dalijimasis visais lygiais – dvasiniu, etiniu ir religiniu – priklauso tautų solidarumo sričiai.

Globalizacija reiškia visų žemynų gerovę

Aišku, kad privalome toliau plėtoti ekonomiką taip, kad ji veiktų ne kurio nors krašto ar šalių grupės naudai, bet visų žemynų labui. Tai sunku ir iki galo neįgyvendinama. Tai reikalauja aukotis. Tačiau atsiradus tikėjimo maitinamai solidarumo dvasiai, tai taptų įmanoma įgyvendinti, nors ir netobulai.

Šiame kontekste iškyla globalizacijos problema, tačiau čia negaliu skirti jai dėmesio. Šiandien aišku, kad visi esame tarpusavyje priklausomi. Tačiau yra vienašališkai suvokiama globalizacija siekiant asmeninių in-

teresų. Turėtų būti tokia globalizacija, kuri reikalautų tautų tarpusavio atsakomybės ir kitų naštų nešiojimo. Viso to neįmanoma įgyvendinti neutraliu keliu, remiantis vien rinkos ekonomikos mechanizmais. Sprendimus dėl rinkos vertės nulemia daugybė prielaidų. Todėl lemiamą reikšmę turi mūsų religinė ir moralinė pasaulėžiūra. Jei drauge su technologijos ir ekonomikos globalizacija nebus naujo sąmonės atsivėrimo į Dievą, kuriam visi esame atsakingi, įvyks katastrofa. Tai didi atsakomybė, šiandien tenkanti krikščionims.

Krikščionybė, kilusi iš vieno Viešpaties, vienos duonos, siekianti padaryti mus vienu kūnu, iš pat pradžių siekė žmonijos suvienijimo. Jei tuo momentu, kai anksčiau neįsivaizduojamas išorinis žmonijos suvienijimas tampa įmanomas, mes atsitrauksime kaip krikščionys, manydami, kad negalime ar neturime kuo daugiau prisidėti, užsikrausime sunkios nuodėmės našta. Vienybė, statoma be Dievo ar net nukreipta prieš jį, baigiasi panašiai kaip Babelio eksperimentas: visiška sumaištimi, destrukcija, neapykanta ir visišku chaosu, kur visi pakyla prieš visus.

Pabaiga

Eucharistija kaip perkeitimo sakramentas

Grįžkime prie šventosios Eucharistijos. Kas iš tikrųjų įvyko tą naktį, kai Jėzus buvo išduotas? Pasiklausykime Romos kanono – Romos Bažnyčios „Eucharistijos“ šerdis: „Kandis išvakarėse jis paėmė duoną į savo šventas, garbingas rankas, pakėlė akis į dangų – į Tave, Dieve, savo visagalį Tėvą, – Tau dėkodamas, laimino, laužė ir davė savo mokiniams tardamas: ‘Imkite ir valgykite jos visi, nes tai yra mano Kūnas, kuris už jus atiduodamas’. Lygiai taip po vakarienės jis paėmė šią brangiausiąją taurę į savo šventas, garbingas rankas, vėl Tau dėkodamas, laimino ir davė mokiniams, tardamas: ‘Imkite ir gerkite iš jos visi, nes tai yra taurė naujosios ir amžinosios Sandomos, mano Kraujo, kuris už jus ir visus išliejamas nuodėmėms atleisti. Tai darykite mano atminimui!’“

Esmėkaita

Kas atsitinka su šiais žodžiais? Pirmiausia susiduriame su esmėkaitos sąvoka. Duona tampa kūnu, Jo kūnu. Žemės duona tampa Dievo duona, dangaus „mana“, kuria Dievas maitina žmones ne tik žemiškajame gyvenime, bet taip pat prisikėlimo lūkestyje; ji parengia prisikėlimą, veikia nulemia jo pradžia. Viešpats, galėjęs perkeisti akmenis į duoną, iš akmenų pažadinti Abraomo vaikų, nori duoną perkeisti į kūną, savo kūną. Ar tai įmanoma? Kaip tai gali įvykti?

Kūnas atiduodamas, Kraujas išliejamas

Negalime išvengti to klausimo, kurį žmonės klausė Kafarnaumo sinagogoje. Jis kūnu stovi mokinių akivaiz-

doje; kaip jis gali sakyti apie duoną: tai yra mano kūnas? Labai svarbu dėmesingai išsiklausyti, ką Viešpats iš tikrųjų pasakė. Jis sakė ne vien: „tai mano kūnas“. Jis sakė: „tai yra mano kūnas, kuris už jus atiduodamas“. Kūnas gali tapti dovana, nes yra atiduodamas. Davimo aktu jis įgyja „bendrystės gebėjimą“, persikeisdamas į dovana. Tą patį dalyką galime pasakyti ir dėl taurės. Kristus nesakė vien tik: „tai yra mano Kraujas“, bet pridūrė: „tai yra mano Kraujas, kuris už jus išliejamas“. Kadangi jis išliejamas, tai tokiu mastu, kuriu išliejamas, jis gali būti atiduodamas.

Tikras smurto perkeitimas į meilės aktą

Čia kyla naujų klausimų: ką reiškia „atiduodamas“ ir „išliejamas“? Iš tikrųjų Jėzus buvo nužudytas – prikaltas prie kryžiaus – ir mirė kentėdamas. Jo kraujas pirmiausia išliejamas Alyvų sode kenčiant vidujai jo misijos akivaizdoje; po to nuplakant, vainikuojant erškėčiais, nukryžiuojant ir po mirties perveriant jo Širdį. Vyksta pirmiausia smurto, neapykantos, kankinimo ir destrukcijos aktas.

Čia ateiname į antrąjį, gilesnį perkeitimo lygmenį: jis iš vidaus perkeičia prieš jį nukreiptą smurtingų žmonių aktą į meilės aktą – davimą šių žmonių labui. Tai dramatiškai atpažįstama Alyvų sode. Jėzus dabar vykdo tai, ko mokė Kalno pamoksle. Jis neatsimoka smurtu už smurtą, ką būtų galėjęs padaryti, bet padaro galą smurtui, perkeisdamas jį į meilę. Žudymo, mirties aktas perkeičiamas į meilės aktą; meilė įveikia smurtą. Tai pamatinis perkeitimas, kuriuo grindžiama visa kita. Tai tikrasis perkeitimas, kurio reikia pasauliui ir kuris vienintelis gali pasaulį atpirkti. Kadangi Kristus meilės aktu iš vidaus perkeitė ir įveikė smurtą, buvo perkeista ir pati mirtis: meilė stipresnė už mirtį. Meilė išlieka amžinai.

Mirties perkeitimas į gyvybę

Šis perkeitimas apima platesnį mirties perkeitimą į prisikėlimą, mirusio kūno perkeitimą į prikeltą kūną. Pasak Pauliaus, pirmasis žmogus buvo gyva būtybė, o Kristus, naujasis Adomas, šiuo dvasiniu įvykiu tapo gyvybę teikiančia dvasia (1 Kor 15, 45). Prisikėlusysis yra dovana, jis – gyvybę teikianti dvasia, jis „komunikuoja“, yra bendrystė. Vadinasi, čia visai neatsisveikinama su medžiagine būtimi; veikiau šitaip medžiaginė būtis pasiekia savo tikslą. Be mirties įvykio (su jo vidine transcendencija) visas šis sudėtingas medžiaginių dalykų perkeitimas nebūtų įmanomas. Prisikėlimo perkeitime ir toliau yra visa Kristaus pilnatvė, tačiau tai perkeičiama tokiu būdu, kad dabar buvimas kūnu ir savęs dovanojimas neišskiria vienas kito, bet implicitiškai yra vienas kitame.

Pabandykime dar kartą tai apibendrinti, kad galėtume geriau suvokti visą šią sudėtingą tikrovę. Paskutinės vakarienės metu Kristus iš anksto pasitiko Kalvarijos

įvyki. Jis priima mirtį ant kryžiaus ir savo sutikimu perkeičia smurto aktą į dovanojimo aktą, savęs išliejimą. „Jei turės būti pralietas mano kraujas, kaip jūsų tikėjimo auka ir atnaša Dievui“ (*Fil 2, 17*), – sako apie tai šv. Paulius žvelgdamas į savo būsimą kankinystę. Paskutinės vakarienės metu kryžius jau yra, Jėzus jį priima ir perkeičia.

Šis pirmutinis ir esminis perkeitimas įtraukia į save visus kitus perkeitimus – mirtingas kūnas perkeičiamas į prikeltą kūną: tai „gyvybę teikianti dvasia“.

Duonos ir vyno perkeitimas

Tuo remiantis tampa įmanomas trečiasis perkeitimas: duonos ir vyno dovanos, kurios tuo pat metu yra kūrinių dovanos bei žmogaus darbo vaisius ir kūrinių „perkeitimas“, yra perkeičiamos taip, kad jose pats atsiduodantis Viešpats tampa esamas savidavos dovanoje. Jo dovana – jis pats, kadangi jis yra dovana. Savidavos aktas nėra kažkas, kas iš jo kyla, bet yra jis pats.

Tuo remiantis atsiveria du tolesni perkeitimai, esmingi Eucharistijai nuo jos įsteigimo momento: perkeista duona ir perkeistas vynas.

Per juos pats Viešpats duoda save kaip gyvybę teikianti dvasia, siekdamas perkeisti mus, žmones, kad mes taptume viena duona, o tuomet ir vienas kūnas su juo. Dovanų perkeitimas, kuris yra tik pamatinių kryžiaus ir prisikėlimo perkeitimų tęsinys, nėra galutinis taškas, savo ruožtu tai tik pradžia.

Priimančiųjų Komuniją perkeitimas į vieną kūną

Eucharistijos tikslas – perkeisti ją priimančius į tikrą bendrystę. Taigi pabaigos siekis yra vienybė: kad mes, atskiri individai, gyvenantys greta vienas kito arba konfliktuojantys tarpusavyje, taptume su Kristumi ir jame tarsi vienas atsiduodantis organizmas ir gyventume žvelgdami į prisikėlimą ir naująjį pasaulį.

Kūrinių perkeitimas į Dievo gyvenamąją vietą

Taip tampa matomas penktasis ir galutinis perkeitimas, būdingas šiam sakramentui: per mus, perkeistuosius, kurie tapome vienas kūnas, viena gyvybę teikianti dvasia, turi būti perkeista visa kūrinių. Visa kūrinių turi tapti „naujuoju miestu“, naujuoju rojumi, gyvenamąja Dievo vieta: „Dievas viskas visame kame“ (*1 Kor 15, 28*), – taip Paulius aprašo kūrinių pabaigą, kuri turi būti panaši į Eucharistiją.

Taigi Eucharistija yra perkeitimo procesas, pagrįstas Dievo galia perkeisti neapykantą ir smurtą, galia perkeisti pasaulį. Turime melstis, kad Viešpats mums padėtų šitaip švęsti Eucharistiją ir gyventi ją. Meldžiame, kad jis perkeistų mus, o drauge su mumis ir pasaulį į naująją Jeruzalę.

Popiežius paskelbė Eucharistijos metus

(KAP) Birželio 10 d. Kristaus Kūno ir Kraujo išskilmės metu popiežius Jonas Paulius II paskelbė apie Eucharistijos metus, kurie Katalikų Bažnyčioje bus švenčiami nuo šių metų spalio iki 2005 m. spalio mėnesio. Šią žinią Šventasis Tėvas paskelbė celebruodamas Mišias Laterano šv. Jono bazilikoje. Jis paaiškino, kad Eucharistijos metai prasidės Guadalajaroje (Meksika) spalio 10–17 d. vyksiančiu Tarptautiniu Eucharistiniu kongresu. Metai pasibaigs 2005 m. spalio 2–29 d. vyksiančiu Vyskupų sinodu, kurio tema „Eucharistija: Bažnyčios gyvenimo bei misijos šaltinis ir viršūnė“. Popiežius priminė tikintiesiems, kad „Bažnyčia gyvena Eucharistija“. „Kristus, iš dangaus nužengusi gyvoji duona, yra vientelis, galintis numalšinti žmogaus alkį visais laikais ir visose pasaulio vietose“, – sakė Šventasis Tėvas. Jis paaiškino, kad Eucharistijoje „Kristus dovanoja savo Kūną ir Kraują dėl žmonijos gyvybės. Visi, kurie vertai maitinasi prie jo stalo, tampa jo meilės, gailestingumo ir taikos gyvaisiais įrankiais“.

Po Mišių, tęsiant nuo pontifikato pradžios atgaivintą tradiciją, popiežius vadovavo iškilmingai Eucharistijos procesijai iš Laterano šv. Jono bazilikos į Švč. Marijos Didžiąją baziliką.

2003 m. popiežius paskelbė pirmąją naujo tūkstantmečio encikliką *Ecclesia de Eucharistia*.

Šventasis Sostas apie Europos Konstituciją

(KAP) Birželio 19 d. Vatikano spaudos salės direktorius Joaquinas Navarro Vallsas paskelbė oficialią Šventojo Sosto nuostatą po to, kai Europos Sąjungos valstybių bei vyriausybių vadovai Briuselyje pritarė Europos Konstitucijos dokumentui. „Šventasis Sostas reiškia pasitenkinimą dėl šio naujo ir svarbaus

etapo Europos integracijos procese, kuri visuomet rėmė Romos popiežius. Pasitenkinimą kelia taip pat tai, kad į dokumentą buvo įtraukta priemonė, leidžianti išlaikyti religinių konfesijų statusą valstybėse narėse ir įpareigoja Sąjungą išlaikyti atvirą, skaidrų ir reguliarių dialogą su jomis, pripažįstant jų tapatybę ir specifinį indėlį.

Tačiau Šventasis Sostas reiškia savo nusivylimą dėl kai kurių šalių vyriausybių priešinosi atvirai pripažinti krikščionišką Europos šaknis. Tai nepagarba istoriniam faktui ir drauge krikščioniškajai Europos tautų tapatybei.

Šventasis Sostas yra dėkingas toms vyriausybėms, kurios, suvokdamos praeitį ir istorinę naujosios Europos formavimosi perspektyvą, darbavosi siekdamas konkrečiai išreikšti jos pripažintą religinį paveldą.

Negalima pamiršti taip pat įvairių organizacijų intensyvaus angažavimosi siekiant, kad krikščioniškasis Europos paveldas būtų paminėtas šioje sutartyje, stimuliuojant politinių vadovų ir piliečių mąstymą, taip pat viešosios nuomonės formavimą tuo klausimu, kuris nėra antraeilis dabarties nacionaliniame, europiniame ir pasauliniame kontekste.

Birželio 20 d. kreipdamasis į maldininkus, susirinkusius Šv. Petro aikštėje Viešpaties angelo maldai, popiežius Jonas Paulius II viešai išreiškė savo nepasitenkinimą priimtuojų Europos Konstitucijos tekstu: „Neįmanoma atkirsti mūsų nuo šaknų“.

Europos Sąjungos vyskupų konferencijų komisija (lot. santrumpa COMECE) taip pat šia proga birželio 18 d. paskelbė pareiškimą, kuriame apgailestaujama dėl „praleistos progos“ paminėti krikščionybės vaidmenį Europos istorijoje. Tačiau apskritai COMECE pareiškime Konstitucijos priėmimas vertinamas teigiamai, pabrėžiant, jog joje aiškiai iškeliamos „bendrame pavelde išsiskiriusios vertybės ir siekiai“.

Pasak COMECE generalinio sekretoriaus mons. Noelio Treanoro, pataisytoje dokumento preambulėje tiksliau ir darniau nusakomi ES vertybių šaltiniai. Pasak jo, sveikintina tai, kad Konstitucijos dokumente pripažįstama religijos laisvė ir religinių bendrijų vaidmuo viešajame gyvenime.

Popiežiškosios kultūros tarybos pirmininkas kardinolas Paulis Poupardas paskelbė šia proga atskirą pareiškimą, kur sakoma, kad Prancūzija ir Belgija labiausiai priešinosi raiškiam krikščionybės paminėjimui Europos Konstitucijoje.

Tarptautinė konferencija „Naujojo amžiaus“ (New Age) tema

(KAP) Birželio 14–17 d. Vatikane vyko tarptautinė konferencija apie „Naujojo amžiaus“ (New Age) reiškinį. Renginį organizavo Komisija sektų ir naujųjų religinių judėjimų klausimais, sudaryta iš kelių Vatikano dikasterijų atstovų: Tautų evangelizavimo kongregacijos, Krikščionių vienybės tarybos, Kultūros tarybos ir tarpreliginio dialogo tarybos. Tai pirmas toks susitikimas nuo to, kai 2003 m. vasario 3 d. buvo paskelbtas dokumentas „Jėzus Kristus – gyvojo vandens nešėjas: „Naujojo amžiaus“ (New Age) krikščioniškasis apmąstymas“.

Konferencijoje, be minėtų dikasterijų atstovų, dalyvavo apie dvidešimt įvairių šalių episkopatų paskirtų ekspertų. Konferencijoje buvo svarstomos vietinių Bažnyčių pastabos dėl paskelbto dokumento. Išskirti du pagrindiniai svarstybių aspektai: *New Age* taikomų psichologinių technikų atpažinimas ir šio reiškinio siūlomų dvasingumo apraiškų konfrontavimas su krikščioniškuoju dvasingumu. Pagal diskusijų medžiagą tikimasi parengti nuorodas pasaulio vyskupams dėl *New Age* reiškinio.

Popiežiškosios kultūros tarybos pirmininkas kardinolas Paulis Poupardas šia proga Vatikano radi-

jui duotame interviu sakė: „Naujasis amžius (*New Age*) yra neteisingas atsakymas į tikrą laimės troškimą“. Kardinolas sakė, kad ši reiškinį dera ypač dėmesingai tirti, nes jame yra ir tam tikrų tiesos grūdų“. Jis pridūrė, jog tiek *New Age* judėjime, tiek apskritai šiandienos kultūroje pastebimos visų religijų universalizacijos tendencijos, nulemiančios tam tikrą sinkretizmą, neigiantį istorines sąsajas. Kardinolas Poupardas paragino geriau išstudijuoti dokumentą „Jėzus Kristus – gyvojo vandens nešėjas: „Naujojo amžiaus“ (New Age) krikščioniškasis apmąstymas“, pateikiantį paprastų ir konkrečių atsakymų, susidūrus su *New Age* reiškiniumi.

Kardinolas W. Kasperis ragina stiprinti ekumeninį judėjimą

(KAP) Birželio 18 d. kalbėdamas Ulme vykusios 95-osios Vokietijos katalikų dienos (*Katholikentag*) proga Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos pirmininkas kardinolas Walteris Kasperis ragino krikščionis stiprinti ekumeninio judėjimo pamatus. Pasak jo, sunkioje dabartinėje situacijoje nepakanka vien paprastų „pagražinimo veikslių“.

Didžiausias ekumeninio judėjimo priešas, pasak kardinolo, yra liberalistinė racionalistinė nuostata, esą visi turi Dievą, todėl nereikalinga Bažnyčia ir galima atsisakyti tikėjimo tiesų. Hierarchas teigė, jog toks požiūris atima iš ekumenizmo jį kildinusią motyvą. Krikščionių vienybės tarybos pirmininkas drauge kritikavo „klerikalinę – integralistinę utopiją“, kurios šalininkai mano, kad ekumenizmo problemas galima išspręsti dar gausesniais draudimais. Krikščionys negali susitaikyti su Bažnyčių susiskaldymu, nes krikščioniškasis liudijimas dėl to tampa menkiau paveikus, ir tai trukdo misijų veiklai. Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos pirmininkas pabrėžė, jog Bažnyčia auga eidama dviem keliais: ekumenizmo

ir misijos. Kardinolas W. Kasperis apgailestavo, jog šiuolaikiniai krikščionys yra „nuvargę kovotojai“, nes jiems trūksta misijų dinamikos ir naujų sričių įsisavinimo ryžto. Kalbėdamas apie Europos Sąjungos plėtrą kardinolas Kasperis iš naujo ragino „plėtoti ekumenizmą į Rytus“. Pasak jo, Rytų Europos šalių integracija į Europos Sąjungos struktūras bus sėkminga tik tuomet, kai „į tą patį laivą priimsime stačiatikių Bažnyčias, šimtmečiais formavusias tautų kultūrą bei mentalitetą“.

Popiežius atsiprašo dėl inkvizicijos klaidų

(KAP) Popiežius Jonas Paulius II pakartojė Katalikų Bažnyčios atsiprašymą dėl inkvizicijos klaidų. Birželio 15 d. jis paskelbė laišką, adresuotą buvusiam Didžiojo 2000 m. jubiliejaus komiteto pirmininkui kardinolui Roger Etcheharay, 1998 m. vykusio Tarptautinio istorikų simpoziumo pranešimų rinkinio paskelbimo proga. Popiežius savo laiške dar kartą pakartojė 2000 m. kovo 12 d. Šv. Petro bazilikoje viešai išreikštą atsiprašymą dėl krikščionių padarytų nuodėmių Bažnyčios istorijoje. Pasak popiežiaus, Bažnyčia turi atgailauti, jog kai kuriais amžiais netolerancijos ir prievartos metodai buvo pasitelkiami tiesos tarnybon. Popiežius pabrėžė, jog atgailos dvasia sudaro tvirtą prielaidą ateityje tarnauti tiesai pagal Evangeliją.

Pristatydamas Tarptautinio istorikų simpoziumo medžiagos rinkinį „La Inquisizione“, popiežiaus namų teologas kardinolas Georges Cottier sakė, jog rengiantis popiežiaus norėtai jubiliejinių metų atgailos ir atsiprašymo iniciatyvai iš daugelio šalių pasigirdo kritiškų vyskupų balsų. Vyskupai nuogaštavo, jog Bažnyčios prisiimtoms kaltės dėl praeities nuodėmių gali būti panaudotos prieš juos. Kardinolas Cottier pabrėžė, jog popiežius savo iniciatyva ragino „nuskaidinti atmintį“. Tai reiškia, kad reikia ištirti istorinę tiesą ir pakoreguoti daugelio žmonių susidarytą praeities įvaizdį. Popiežiaus namų teologas ryžtingai paneigė nuomonę, neva pavėluotas pranešimų rinkinio apie inkviziciją išspausdinimas buvo nulemtas vidinių bažnyntinių jėgų pasipriešinimo. Rinkinio leidėjas italų istorikas Agostino Borromeo pabrėžė, jog naujais tyrinėjimais paneigiamos kai kurios, ypač tarp istorijos specialiai nestudijavusių asmenų paplitusios nuomonės. Pavyzdžiui, bažnyntiniuose teismuose buvo kur kas mažiau kankinimų bei mirties atvejų, negu buvo priimta manyti anksčiau. Pasak jo, istorikai nagrinėja inkviziciją ne kaip ideologinį ginklą, nukreiptą prieš Katalikų Bažnyčią. Prie šio požiūrio labai prisidėjo tai, kad buvo atverti Romos inkvizicijos archyvai.

Nauji leidiniai

Jo Croissant. Moteris, arba širdies kunigystė. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2004. – 168 p.

Knygoje svarstomas moters pašaukimo vaidmuo šių dienų pasaulyje. Jo Croissant paprastai ir šiltai atveria tai, ką yra išgirdusi ir supratusi, kalbėdamasi su daugybe sutiktų moterų – tie pasakojimai interpretuojami Šventojo Rašto šviesoje. Autorė liudija didžiulį moters širdies troškimą ir nuostabų sugebėjimą mylėti. „Galbūt ne vieną nustebins ar net suglumins knygos pavadinimas, tačiau atidus skaitytojas atras atsakymų į daugelį svarbių klausimų, kurie kamuoja ne vieną moterį. Ši knyga padės joms atskleisti moters tapatybę ir atrasti savo vietą šių dienų visuomenėje“, – lietuviškojo leidimo pratarmėje rašo kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Knyga skirta kiekvienai moteriai, bet ji ir vyrui gali padėti geriau suprasti moters slėpinį. „Moteris, arba širdies kunigystė“ išversta į šešiolika kalbų, Prancūzijoje leista jau septynis kartus. Jo Croissant yra Efraimo, katalikiškos *Palaiminimų (Béatitudes)* bendruomenės įkūrėjo žmona.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS
Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS
Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA
Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
kun. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
vysk. Jonas Kauneckas
kun. Arūnas Poniškaitis
kun. Saulius Stumbra

VYR. REDAKTORIUS
Gediminas Žukas

REDAKTORIAI
Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI
Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
Danguolė Misiukonienė / Klaipėda
Nijolė Puzanauskienė / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
Albina Saladūnaitė / Panevėžys
Elvyra Žeižienė / Kaišiadorys

ADRESAS
Papilio 5
44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI
Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA
LC „Dakra“
Studentų 48a
44275 Kaunas

TIRAŽAS 1000 egz.
ISSN 1392-6098

© 2004, „Bažnyčios žinios“